SGB Bank SA

INFORMACJA UJAWNIEŃ W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU SGB-BANKU S.A. W POZNANIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2016 ROKU

Poznań,lipiec 2017 roku

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Podstawowe informacje o Banku	3
3.	Ogólne zasady zarządzania ryzykiem w Banku	5
4.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem	5
5.	Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi ryzykami	9
6.	Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych	9
7.	Fundusze własne	9
8.	Przestrzeganie wymogów kapitałowych	10
9.	Ryzyko kredytowe	11
10.	Ryzyko kredytowe kontrahenta	24
11.	Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	26
12.	Ryzyko operacyjne	27
13.	Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	30
14.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	30
15.	Ryzyko stopy procentowej	32
16.	Ryzyko płynności	38
17.	Ryzyko walutowe	45
18.	Ryzyko braku zgodności	47

INFORMACJA UJAWNIEŃ W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU SGB-BANKU S.A. W POZNANIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2016 ROKU

1. Wstęp

SGB-Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Szarych Szeregów 23A, zwany dalej „SGB-Bank S.A.", "Bank", przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące profilu ryzyka i poziomu kapitału wg stanu na dzień 31.12.2016 roku.

Niniejszy dokument został opracowany celem spełnienia wymogów wynikających z:

1. Uchwały KNF Nr 385/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad
2. i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, w zakresie, w jakim ta uchwała nie jest sprzeczna z przepisami wymienionymi w punktach 2 - 4;
3. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR);
4. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV);
5. Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013;
6. Polityki ujawnień w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału są ogłaszane z częstotliwością roczną, nie później niż w terminie wyznaczonym dla publikacji sprawozdań od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Informacje są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku, w Centrali SGB-Banku S.A- w Departamencie Rozwoju Kadr i Komunikacji – Biuro Organizacji, Departamencie Finansów oraz w placówkach Banku.

2. Podstawowe informacje o Banku

Nazwa:	SGB-Bank Spółka Akcyjna zwanym dalej jako „SGB-Bank S.A.", "Bank"
Siedziba:	60-462 Poznań, ul. Szarych Szeregów 23a
Siedziba sądu:	Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu
	VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Numer rejestru:	0000058205

NIP:	777-00-05-362	– data nadania numeru identyfikacyjnego:	17.06.1993 r.
REGON:	004848247	– data nadania numeru identyfikacyjnego:	30.07.1990 r.

Przedmiotem działania Banku jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nie posiadających osobowości prawnej. Na podstawie Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz zgodnie z obowiązującym statutem, SGB-Bank S.A. jest również bankiem zrzeszającym banki spółdzielcze.
Na dzień 31 grudnia 2016 roku Umowę Zrzeszenia podpisały 202 banki spółdzielcze.
Na dzień 31 grudnia 2016 roku SGB-Bank S.A. prowadził działalność operacyjną poprzez Centralę, i 18 oddziałów, w tym 5 oddziałów – jako Finansowe Centra Biznesu. Sprawozdanie finansowe za rok 2015 zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 01 czerwca 2016 roku.

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Banku. Przez cały 2016 rok Zarząd pracował w następującym składzie:

Ryszard Lorek Prezes Zarządu

Karolina Jankowiak Wiceprezes Zarządu

Ziemowit Stempin Wiceprezes Zarządu.

W dniu 16.02.2017 roku. Prezes Zarządu Pan Ryszard Lorek złożył na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej rezygnację z pełnionej funkcji. Rada Nadzorcza rezygnację przyjęła, delegując jednocześnie na podstawie Uchwały nr 11/2017 Pana Sebastiana Nietykszę – Członka Rady Nadzorczej – do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej, które odbyło się w dniu 08.03.2017 roku Uchwałą nr 29/2017 na stanowisko Prezesa Zarządu powołany został Pan Paweł Pyzik. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała Pana Pawła Pyzika na stanowisko Wiceprezesa Zarządu p. o. Prezesa Zarządu do dnia otrzymania decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie wyrażenia zgody na objęcie przez Pana Pawła Pyzika funkcji Prezesa Zarządu SGB-Banku S.A. Od 08.03.2017 skład Zarządu jest następujący:

Paweł Pyzik Wiceprezes Zarządu p. o. Prezesa Zarządu

Karolina Jankowiak Wiceprezes Zarządu

Ziemowit Stempin Wiceprezes Zarządu.

W 2016 r. Zarząd Banku odbył 95 posiedzeń, podjął 741 uchwał oraz przyjął 551 stanowisk. Uchwały Zarządu dotyczyły, między innymi:

- podjęcia decyzji kredytowych,
- zmian organizacyjnych,
- wprowadzenia nowych regulacji wewnętrznych,
- dostosowania istniejących regulacji do zmian prawa.
- warunków szczegółowych subskrypcji prywatnej akcji SGB-Banku S.A.

Zarząd SGB-Banku S.A działa na podstawie przepisów prawa, a w szczególności Kodeksu spółek handlowych, Prawa bankowego, innych powszechnie obowiązujących przepisów, Statutu Spółki, uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej.

Prezes Zarządu Banku powoływany jest przez Radę Nadzorczą w pierwszej kolejności, a następnie na jego wniosek powoływani są pozostali członkowie Zarządu Banku, spośród kandydatów, którzy uzyskali wstępną akceptację Rady Nadzorczej.
Kandydaci na Członków Zarządu Banku winni legitymować się stosownym doświadczeniem, kwalifikacjami oraz nieposzlakowaną reputacją.
Powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku następuje w trybie określonym w Prawie bankowym, Kodeksie spółek handlowych i w Statucie Banku.
W dniu 23 listopada 2015 roku SGB-Bank oraz 191 banków spółdzielczych utowrzyło Spółdzielczy System Ochrony SGB. Tego dnia wszyscy założyciele podpisali Umowę Systemu Ochrony SGB oraz Statut Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB – jednostki zarządzającej systemem ochrony, W tym samym dniu odbyło się także Zgromadzenie Założycieli Spółdzielni, które formalnie przyjęło Statut oraz dokonało wyboru członków organów Spółdzielni. Prezesem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB został Adam Skowroński.

Celem funkcjonowania Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego Uczestnika, na zasadach określonych w Ustawie i w Umowie Systemu Ochrony. Przynależność do Systemu Ochrony ma charakter dobrowolny i nie ogranicza podmiotowości Stron Umowy Systemu Ochrony, ani ich uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Przynależność do Systemu Ochrony nie zwalnia również Uczestników od odpowiedzialności za prowadzoną działalność.

3. Ogólne zasady zarządzania ryzykiem w Banku

Bank podejmując ryzyko zwraca szczególną uwagę na powstające zagrożenia, poszukuje form obrony przed zagrożeniami i dostosowuje swoją działalność do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza dla Banku utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat danego ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki lub świadoma ekspozycja na ryzyko wynikająca z przyjętego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie ogólnego poziomu ryzyka.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem obejmujący kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka (ze szczególnym uwzględnieniem ryzyk uznanych za istotne) występującego w jego działalności służący zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej działalności jak również opisuje proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się: procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem, identyfikacja, pomiar lub szacowanie i monitorowanie ryzyka, system stosowanych w Banku limitów ograniczających ryzyko, system informacji zarządczej oraz odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:
- ryzyko kredytowe według metody standardowej;
- ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego;
- ryzyko walutowe wedlug metody de minimis.

4. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza;
2) Zarząd;
3) powołane w Banku komitety i zespoły zadaniowe: Komitet ALCO, KK, MKK, KRO, ZDW, ZRK, ZZP;
4) stanowiska i komórki organizacyjne.

Rada Nadzorcza Banku:

- zatwierdza strategię działania Banku uwzględniającą zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmującą m.in.: możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku (apetyt na ryzyko);
- zatwierdza procedury dotyczące procesów:
  - szacowania kapitału wewnętrznego,
  - planowania i zarządzania kapitałowego,
- zatwierdza strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń,
- zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych,
- zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka; sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
- sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem,
- ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku:odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:

  - systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
  - systemu kontroli wewnętrznej,
  - szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
  - dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- wprowadza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank oraz budowy, monitorowania, walidowania i użytkowania modeli zidentyfikowanych przez Bank w obszarach pomiaru ryzyka oraz wyceny,

- zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko),
- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
- odpowiada za przejrzystość działań Banku, a w szczególności za:
  - ujawnianie informacji na temat działalności Banku, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania bezpieczeństwa działalności Banku i na ocenę sytuacji finansowej Banku,
  - zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
  - zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
- uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem,
- przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka, na które narażony jest Bank w swojej działalności.

Zespoły zadaniowe (Komitet ALCO, KK, MKK, KRO, ZDW, ZRK, ZZP) odpowiadają w zakresie:

- oceny ryzyk,
- oceny zagrożeń wynikających ze zmian otoczenia ekonomicznego Banku,
- podejmowania decyzji kredytowych oraz rekomendacji wniosków kredytowych do decyzji Zarządu;
- rekomendacji działań zmierzających do utrzymania i poprawy jakości portfela;
- koordynacji prac oraz nadzoru nad zadaniami powierzonymi poszczgólnym komórkom i jednostkom organizacyjnym w zakresie zarządzania poszczeglnymi rodzajami ryzyk oraz rekomendowania działań Banku w zakresie podejmowania transakcji minimalizujących ryzyka;
- weryfikacji metodologii pomiaru ryzyka walutowego, ustalania poziomu wewnętrznych limitów

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ALCO

W 2016 r. Komitet ALCO zebrał się 18 razy. Podczas posiedzeń wydawał rekomendacje odnoszące się m.in. do kształtowania wybranych pozycji aktywów i pasywów, rachunku zysków i strat, wskaźników ekonomicznych Banku i Zrzeszenia, wprowadzania nowych produktów bankowych, strategii depozytowo – kredytowej, wewnętrznego wymogu kapitałowego, a także ryzyka kredytowego, płynności, stopy procentowej, walutowego i innych.

Komitet Kredytowy (KK)

W 2016 r. Komitet Kredytowy zebrał się 74 razy, rozpatrując 171 wniosków kredytowych. Jednocześnie Komitet Kredytowy pozytywnie rozpatrzył 7 spraw związanych z nabyciem obligacji, przyznaniem gwarancji oraz innych niestandardowych produktów.

Mały Komitet Kredytowy (MKK)

Począwszy od dnia 29.02.2016r. zgodnie z Uchwała Zarządu nr 82/2016 działa Mały Komitet Kredytowy.W 2016 r. MKK zebrał się 101 razy, rozpatrując 248 wniosków kredytowych.

Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego (KRO)

KRO pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W 2016 r. posiedzenia KRO odbyły się 15 razy, ponadto członkowie KRO 6 razy otrzymywali dodatkowe materiały do indywidualnego zapoznania się. KRO oceniając raporty z zakresu ryzyka operacyjnego wydawał stosowne rekomendacje.

Zespół Ryzyka Kredytowego (ZRK)

W 2016 r. Zespół Ryzyka Kredytowego zebrał się 14 razy analizując w szczególności zagadnienia związane z:

- weryfikacją procedur kredytowych pod kątem uszczegółowienia i zaostrzenia wymagań,
- identyfikacją przyczyn zmian zaistniałych w oststnim roku w portfelu kredytowym (analiza raportów kredytowych w różnych przekrojach),
- weryfikacją istniejących limitów oraz wprowadzeniem nowych,
- zmianami otoczenia bankowego, w tym regulacyjnego i ich wpływu na Bank, w szczególności na zarządzanie ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem koncentracji.

Zespół ds. Zarządzania Płynnością (ZZP)

W 2016 r. Zespół ds. zarządzania płynnością monitorujący ryzyko płynności zebrał się 55 razy analizując zagadnienia w zakresie m in. monitorowania faktycznej pozycji płynności finansowej Banku, ustalania warunków administracyjnych, organizacyjnych i technicznych niezbędnych do dokładnego, spójnego i efektywnego zarządzania płynnością, rekomendowania działań Banku w zakresie planowanych inwestycji kapitałowych, sprawowania nadzoru nad zadaniami powierzonymi poszczególnym komórkom i jednostkom organizacyjnym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.

Zespół ds. Działalności Walutowej (ZDW)

Zespół ds. Działalności Walutowej, który ma na celu monitorowanie ryzyka walutowego oraz rekomendowanie działań w zakresie zarządzania tym ryzykiem, w 2016 r. zebrał się 12 razy. Istotnym zadaniem tego zespołu jest także monitorowanie pozycji walutowej Banku, wpływającej na wielkość współczynników kapitałowych.

Komórki organizacyjne odpowiadają za:

- zarządzanie ryzykiem kredytowym (w tym koncentracji);
- ustalanie zasad i opracowywanie regulacji w zakresie przyznawania kredytów, pożyczek i sprzedaży innych produktów i usług;
- zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- zarządzanie ryzykiem płynności;
- zarządzanie ryzykiem walutowym;
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej;
- zarządzanie ryzykiem niewypłacalności (kapitałowym);
- sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych;
- zarządzanie ryzykiem braku zgodności;
- nadzór właścicielski nad podmiotami stanowiącymi zaangażowanie kapitałowe Banku.

Komórka odpowiedzialna za monitorowanie poziomu poszczególnych niżej wymienionych ryzyk to Departament Ryzyka Bankowego, w ramach struktury którego wyodrębiono trzy Zespoły:

1. do ryzyka operacyjnego,
2. do ryzyka kredytowego, w tym koncentracji,
3. do pozostałych ryzyk bankowych

oraz Departament Zarządzania Zgodnością – w zakresie ryzyka braku zgodności.

5. **Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi ryzykami**

Do ryzyk istotnych wyodrębnionych na podstawie analizy przeprowadzanej co najmniej raz do roku, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe),
- ryzyko stopy procentowej wynikające z działalności w ramach portfela niehandlowego,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności.

6. **Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych**

SGB-Bank S.A. na dzień 31.12.2016 r. posiadał udziały w 4 podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bankowi nie są znane żadne istotne informacje o istniejących lub przewidywanych przeszkodach natury prawnej lub praktycznej w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo spłacie.

Zestawienie udziałów w podmiotach zależnych przedstawia poniższa tabela.

stan na 31.12.2016 (w tys. zł)

Bankowy Ośrodek Doradztwa i Edukacji Sp. z o.o.	szkolenia, działalność wydawnicza	856,00	74,05%	74,05%
SGB CDR Investment Sp. z o.o.	windykacja	780,65	83,88%	83,88%
Fortune S.A.	handel, usługi, produkcja w dziedzinie rolnictw	8 500,00	100,00%	100,00%
Faktorzy S.A.	nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych	640,82	25,00%	25,00%

W żadnym podmiocie zależnym nie objętym konsolidacją nie występują niedobory kapitału, przy czym minimalny wymóg kapitałowy dla spółki zależnej nie będącej instytucją finansową, w myśl definicji zawartej w art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo bankowe jest rozumiany jako minimalny kapitał założycielski (zakładowy) niezbędny dla utworzenia spółki określony – w przypadku jednostki będącej spółką handlową – w ustawie Kodeks spółek handlowych

Zaangażowanie Banku w podmioty wymienione wyżej nie ma wpływu na pomniejszanie funduszy własnych.

7. **Fundusze własne**

W celu dostarczania informacji w zakresie uzgadniania pozycji bilansu wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych i regulacyjnych funduszy własnych, Bank stosuje metodykę zgodną z wykonawczym standardem technicznym opisanym w Rozporządzeniu Wykonawczym Nr 1423/2013. Pozycje funduszy własnych w zbadanym sprawozdaniu finansowym obejmują wszystkie pozycje, które są składnikami regulacyjnych funduszy własnych, lub które odlicza się od regulacyjnych funduszy własnych, w tym kapitał własny, zobowiązania podporządkowane, rezerwę na ogólne ryzyko kredytowe, wartości niematerialne i prawne, , inwestycje w kapitały TIER I oraz TIER II podmiotów sektora finansowego oraz znaczne zaangażowania w kapitałach podmiotów sektora niefinansowego.

Punktem wyjścia są odpowiednie pozycje bilansu wykorzystywane do obliczania funduszy własnych opisane w publikowanym i zbadanym sprawozdaniu finansowym. Uzgodnienie zostało przeprowadzone w odniesieniu do sprawozdania finansowego przygotowanego według stanu na koniec 2016 roku. Zbadane i uzgodnione sprawozdanie finansowe, równiez pod kątem funduszy własnych Banku, zostało zatwierdzone w dniu 28.06.2017 r. przez WZA SGB-Banku S.A. Sprawozdanie finansowe Banku jest jednostkowym sprawozdaniem finansowym.
Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym za rok 2016 w zakresie funduszy własnych pod katem regulacyjnym, zostały zaprezentowane tak, aby wszystkie elementy składowe wymagane we wzorze dotyczącym ujawniania informacji w okresie przejściowym były ujmowane osobno.

Dane dotyczące głównych właściwości i warunków odnoszących się do funduszy własnych i regulacyjnych funduszy własnych w Banku zaprezntowane zostały w załacznikach nr 1 i 2 do niniejszej informacji.
Załącznik nr 1 dotyczy informacji w zakresie funduszy włanych w okreśie przejściowym, natomiast Załącznik nr 2 zawiera opis głównych cech instrumentów kapitałowych,których emitentem jest SGB-Bank S.A.

8. Przestrzeganie wymogów kapitałowych

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymanie posiadanych przez Bank kapitałów na poziomie nie niższym niż wymagany przez zewnętrzne i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i podejmowanego przez Bank ryzyka.
W procesie pomiaru adekwatności kapitałowej każda z klas ekspozycji została zaklasyfikowana zgodnie z artykułem 112 rozporządzenia CRR.
Poziom kapitału regulacyjnego zabezpieczającego podstawowe rodzaje ryzyka wyliczany jest zgodnie z obowiązującą w Banku Procedurą wyznaczania adekwatności kapitałowej.
Poziom wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego z uwzględnieniem poszczególnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie aktywów i zobowiązań pozabilansowych w poszczególnych klasach ekspozycji

Stan na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)

KLASA EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ WAŻONA RYZYKIEM	WARTOŚĆ WYMOGU KAPITAŁOWEGO
Rządy i banki centralne	9 761 812	0	0
Samorządy terytorialne i władze lokalne	798 688	159 738	12 779
Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	6 494	2 807	225
Instytucje	1 643 700	495 335	39 627
Przedsiębiorcy	1 262 331	1 259 615	96 297
Detaliczne	448 503	337 866	21 546
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	2 527 738	2 082 462	144 684
Niewykonanie zobowiązania	501 192	669 271	53 541
Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	340 245	288 641	23 091
Ekspozycje kapitałowe	67 877	74 997	6 000
Inne ekspozycje	271 970	162 915	13 033
RAZEM	17 630 550	5 533 647	410 823

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowił kwotę 40 455 tys. zł.

Ze względu na nieznaczną skalę działalności walutowej nie wystąpiła w Banku konieczność wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

9. Ryzyko kredytowe

Bank zarządza ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji, wprowadzane i aktualizowane stosownymi Uchwałami Zarządu oraz decyzjami poszczególnych Wiceprezesów Zarządu.

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako niebezpieczeństwo niespłacenia w terminie, przez dłużnika banku, zaciągniętego kredytu (w całości lub w części) wraz z odsetkami i innymi opłatami, nieuregulowanie wierzytelności Banku z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń a także jako spadek wartości innych pozycji aktywów.

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem. Przedmiotem badania jest również terminowość spłaty kredytów.

Strategia zarządzania ryzykiem kredytowym

Za najistotniejsze cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji przyjmuje się:

- ciągłe ulepszanie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz koncentracji zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej i wiarygodności klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
- wspieranie jednostki zarządzającej Systemem Ochrony w realizacji zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji w zrzeszonych bankach spółdzielczych będących członkami Systemu Ochrony,
- wspieranie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji w zrzeszonych bankach spółdzielczych nie będących członkami Systemu Ochrony,
- dostarczenie Zarządowi informacji o portfelu kredytowym, umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych i zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- zapewnienie skuteczności stosowanych technik redukcji ryzyka kredytowego

- zapobieganie spadkowi efektywności zabezpieczenia poprzez weryfikację wartości i płynności przyjętych zabezpieczeń zarówno podczas oceny wniosku kredytowego jak i w ramach prowadzonego monitoringu,
- bieżąca weryfikacja i aktualizacja wartości zabezpieczeń kredytów, przestrzeganie limitów wskaźnika LTV i podejmowanie odpowiednich działań w przypadku wzrostu tego wskaźnika ponad określone limity
- przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z art. 71 oraz 79 a-c ustawy Prawo bankowe;
- ustalanie i przestrzeganie limitów zaangażowań Banku wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tej samej branży gospodarki, w tym samym regionie, ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, wybranych kategorii ekspozycji oraz rodzajów zabezpieczeń.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym oraz koncentracji

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji uczestniczą:

- Rada Nadzorcza – która w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz zatwierdza główne parametry ryzyka kredytowego;
- Zarząd – który odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- członek Zarządu nadzorujący Pion Zrzeszenia – w zakresie sprzedaży,

2. członek Zarządu nadzorujący Pion Finansów w obszarach:

1) ustalania systemu limitów

2) systemu monitorowania portfela kredytowego w zakresie nadmiernej koncentracji i jej jakości

3) uwzględniania zmian zachodzących w portfelu kredytowym w zakresie wielkości i udziału poszczególnych rodzajów ekspozycji, jakości i wartości zabezpieczeń

4) zasad uwzględniania ponoszonego przez dłużnika ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego

5) uwzględniania cykliczności gospodarki

6) przeprowadzania testów warunków skrajnych

7) ustalania systemu kompetencji i decyzyjności

8) aktualizacji Polityki kredytowej,

9) prowadzenie niezależnego, bieżącego monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów,

- 10) weryfikacji wartości zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w ramach monitoringu

11) prowadzenia restrukturyzacji i windykacji wierzytelności, których spłata jest zagrożona

12) określania stopnia odzysku z zabezpieczeń

13) określania potencjalnego maksymalnego poziomu nieodzyskanych kredytów i pożyczek

3. członek Zarządu nadzorujący Pion Wsparcia Biznesu w obszarach:

1) ustalania kryteriów przyznawania kredytów, pożyczek i sprzedaży innych produktów i usług,

2) oceny ryzyka pojedynczych ekspozycji

3) rekomendowania i podejmowania decyzji

4) oceny wartości zabezpieczeń, w tym nieruchomości.

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) – monitoruje i analizuje poziom ryzyka kredytowego, analizuje wpływ otoczenia gospodarczego na ryzyko kredytowe,
- Mały Komietet Kredytowy – podejmuje decyzje kredytowe,
- Komitet Kredytowy – podejmuje decyzje kredytowe i przekazuje rekomendacje kredytowe Zarządowi,
- Zespół Ryzyka Kredytowego (ZRK) – przekazuje jednostkom Banku rekomendacje działań odnośnie utrzymania lub poprawy jakości portfela kredytowego.

Zakres i rodzaj systemu raportowania oraz przepływ informacji w zakresie ryzyka kredytowego, w tym koncentracji

Analizy z zakresu oceny poziomu ryzyka kredytowego Banku otrzymywali:

- w cyklach miesięcznych - członkowie Komitetu ALCO,
- w cyklach kwartalnych - członkowie Komitetu ALCO, Zarząd Banku,
- w cyklach 6 - miesięcznych - Zarząd Banku, Rada Nadzorcza,
- w cyklach rocznych– członkowie Komitetu ALCO, Zarząd Banku, Rada Nadzorcza.

Bieżący dostęp do wszystkich sporządzanych analiz posiadał od 2016 roku Departament Zarządzania Zgodnością (DZZ), powołany do życia w 2016 roku. W strukturze DZZ wyodrębniona jest komórka kontroli wewnętrznej.

Departament Ryzyka Bankowego raz w roku wg stanu na koniec danego roku przeprowadza na starannie dobranej próbie testy warunków skrajnych z zakresu ryzyka kredytowego, obejmujące szczególności następujące scenariusze:

- prognozowanego wzrostu kredytów zagrożonych w portfelu ogółem podmiotów gospodarczych oraz DEK przy prognozowanych zmianach warunków makroekonomicznych;
- 50% wzrostu kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem;
- 2 - krotnego wzrostu poziomu kredytów zagrożonych, ale nie mniej niż 10%, dla zaangażowania w 20 największych podmiotach;
- 20% wzrostu kredytów zagrożonych w portfelu kredytów walutowych przy prognozowanym wzroście kursu EUR, CHF;
- wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych na ryzyko DEK - T oprocentowanych wg zmiennej stopy procentowej oraz adekwatność przyjętego przez Bank maksymalnego poziomu relacji wydatków do dochodów klientów posiadających DEK-T;
- prognozowanego obniżenia jakości portfela kredytowego w minimalnie 3 branżach dominujących– jego wpływ na jakość portfela ekspozycji kredytowych;
- prognozowanego obniżenia jakości portfela kredytowego w tych branżach – jego wpływ na aktywa ważone ryzykiem;
- prognozowanego wzrostu bezrobocia w 2 regionach dominujących w portfelu kredytowym Banku – jego wpływ na jakość portfela kredytowego;
- prognozowanego obniżenia cen na rynku nieruchomości, w tym na rynku nieruchomości komercyjnych przy założeniu wystąpienia zmian parameterów makroekonomicznych – jego wpływ na wartość zabezpieczeń ekspozycji kredytowych oraz wartość wskaźnika LtV;
- prognozowanego obniżenia cen na rynku nieruchomości – jego wpływ na aktywa ważone ryzykiem;
- wzrostu poziomu stóp procentowych o 400 punktów bazowych oraz utrzymanie takiego wzrostu przez okres 12 miesięcy - wpływ na jakość portfela ekspozycji kredytowych i nieruchomości stanowiących zabezpieczenie,
- spadku wartości złotego w stosunku do waluty kredytu i jego utrzymanie przez 12 miesięcy - wpływ na jakość portfela ekspozycji kredytowych i wartość nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie.

Dla każdego z przyjętych scenariuszy DRB szacuje możliwy wpływ na realizację zaplanowanego wyniku finansowego Banku i przekazuje rekomendacje Zarządowi w celu podjęcia odpowiednich decyzji o ograniczeniu akcji kredytowej lub modyfikacji procedur kredytowych.

Informacje z zakresu ryzyka kredytowego

Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznajesię za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota:

- w przypadku ekspozycji detalicznych przekracza 500 zł,
- w przypadku pozostałych klas ekspozycji przekracza 3.000 zł.

Tworząc rezerwy celowe od ekspozycji kredytowych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalnej", „pod obserwacją", „poniżej standardu", „wątpliwej", lub „straconej", Bank stosuje zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Należności z rozpoznaną utratą wartości, należy rozumieć jako ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych.

Należności bez utraty wartości, to ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii normalne i pod obserwacją.

Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
- uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium lub
- uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii "normalne".

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
  - ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
  - ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - terminowości spłaty kapitału i / lub odsetek,
  - sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika.
  -

W przypadku, gdy Bank posiada więcej niż jedną ekspozycję kredytową wobec jednego dłużnika, wszystkie ekspozycje wobec tego dłużnika klasyfikuje się do najwyższej kategorii ryzyka spośród kategorii przypisanych tym ekspozycjom, przy czym:

- zasady tej nie stosuje się w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa wynika z nabycia przez Bank czeków, weksli, gdzie ocenę ekonomiczno – finansową dłużnika można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno – finansowej wierzyciela,
- zmiana klasyfikacji pożyczki i kredytu detalicznego nie wpływa na klasyfikację pożyczki i kredytu mieszkaniowego lub pożyczki i kredytu hipotecznego oraz zmiana klasyfikacji tych ekspozycji nie wpływa na zmianę klasyfikacji pożyczki i kredytu detalicznego,
- zmiana klasyfikacji ekspozycji kredytowych związanych z działalnością gospodarczą nie wpływa na zmianę klasyfikacji pożyczek i kredytów detalicznych i kredytów mieszkaniowych oraz odwrotnie.

Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych na koniec każdego miesiąca.
Bank tworzy rezerwy celowe w następujących wysokościach:

- na kredyty w kategorii „normalne" zaklasyfikowane do ekspozycji detalicznych i „pod obserwacją" co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- na kredyty zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu" co najmniej 20% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- na kredyty zaklasyfikowane do kategorii „wątpliwe" co najmniej 50% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- na kredyty zaklasyfikowane do kategorii „stracone" 100% podstawy tworzenia rezerw celowych.

Podstawa tworzenia rezerw celowych na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją" oraz do grupy „zagrożone", z wyjątkiem ekspozycji zaliczanych do pożyczek i kredytów detalicznych, może być pomniejszona w zależności od indywidualnej oceny jakości zabezpieczeń o wartość przyjętych zabezpieczeń spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
Dyspozycje o zmianach w klasyfikacji, gdy pod uwagę brane jest kryterium ekonomiczno – finansowe dłużnika lub wierzyciela, oraz wartości wymaganej rezerwy przekazywane są :

- w Centrali Banku przez komórki organizacyjne do Departamentu Finansów,
- w Oddziałach Banku do Zespołu Obsługi Transakcji i Klienta Indywidualnego oraz do wiadomości DFN (przy większych ekspozycjach).

Za wycenę akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych odpowiedzialne jest Centrum Skarbu i Relacji Biznesowych (CSK). Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

Dyspozycje dotyczące aktualizacji wartości akcji i udziałów przygotowuje CSK, a następnie przekazuje do Departamentu Finansów, który odpowiedzialny jest dokonanie zmian w ewidencji księgowej.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, dostępne do sprzedaży oraz utrzymywane do terminu zapadalności, wycenia się odpowiednio według wartości rynkowej, wartości godziwej lub zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.
Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w wartości początkowej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i / lub o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zmiana stanu rezerw celowych i odpisów aktualizujących aktywa w 2016 roku

stan na dzień 31.12.2016 r (w zł)

ZMIANA STANU REZERW CELOWYCH I ODPISOW AKTUALIZUJĄCYCH AKTYWA	SALDO NA POCZĄTEK OKRESU	UTWORZENIE W OKRESIE	ROZWIĄZANIE W OKRESIE	ODPISY WYKORZYSTANE / PRZENIESIENIA KSIĘGOWE	SALDO NA KONIEC OKRESU
SEKTOR FINANSOWY					
Należności normalne	0,00	655 206,06	655 206,06	0,00	0,00
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	0,00	254 502,75	254 502,75	0,00	0,00
Należności stracone	12 520,00	503 762,88	482 140,00	0,00	34 142,88
RAZEM	12 520,00	1 413 471,69	1 391 848,81	0,00	34 142,88
SEKTOR NIEFINANSOWY					
Należności normalne	352 574,00	1 218 421,26	1 336 394,02	97 771,27	332 372,51
Należności pod obserwacją	567 611,00	9 297 234,39	9 753 838,42	901 262,27	1 012 269,24
Należności poniżej standardu	3 145 841,00	10 786 336,41	6 783 785,31	-1 591 646,67	5 556 745,43
Należności wątpliwe	41 627 279,00	36 803 587,80	35 719 047,78	-11 336 773,62	31 375 045,40
Należności stracone	187 125 063,00	259 269 934,65	207 264 387,65	-31 876 358,21	207 254 251,79
RAZEM	232 818 368,00	317 375 514,51	269 857 453,18	43 805 744,96	245 530 684,37
SEKTOR BUDŻETOWY					
Należności normalne	0,00	49 341,07	49 341,07	0,00	0,00
Należności pod obserwacją	31 585,44	0,00	5 135,04	0,00	26 450,40
Należności poniżej standardu	3 639,49	494 658,33	458 297,82	0,00	40 000,00
Należności wątpliwe	0,00	505 435,62	20 004,75	0,00	485 430,87
Należności stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	35 224,93	1 049 435,02	532 778,68	0,00	551 881,27
POZOSTAŁE REZERWY I ODPISY					
Majątek finansowy	6 665,00	250,00	0,00	0,00	6 915,00
Rzeczowy majątek trwaly	117 822,89	0,00	0,00	0,00	117 822,89
Aktywa do zbycia	54 477 353,66	13 603 300,00	679 360,00	0,00	67 401 293,66
Inne aktywa	3 112 214,70	7 605 049,90	462 978,18	406 000,00	10 660 286,42
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,00	8 571 888,05	0,00	0,00	8 571 888,05
Rezerwy na zobowiązania finansowe	394 178,85	55 860 362,97	56 157 126,96	665 024,96	762 439,82
RAZEM REZERWY I ODPISY	290 974 348,03	405 479 272,14	320 081 545,81	-42 734 720,00	333 637 354,36

Ekspozycje kredytowe wg wyceny bilansowej

stan na dzień 31.12.2016(w tys. zł)

KLASA EKSPOZYCJI	STAN NA DZIEŃ 31.12.2016	ŚREDNIA KWOTA W OKRESIE 01.01.2016 - 31.12.2016
Rządy i banki centralne	9 761 360	8 121 428
Samorządy terytorialne i władze lokalne	795 551	831 167
Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	6 186	6 548
Instytucje	1 506 898	1 605 050
Przedsiębiorcy	1 122 962	998 069
Detaliczne	416 845	339 799
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	2 467 312	2 670 663
Niewykonanie zobowiązania	464 527	423 591
Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	340 245	325 429
Ekspozycje kapitałowe	67 877	54 258
Inne ekspozycje	268 274	295 509
RAZEM	**17 218 036**	**15 671 511**

Struktura geograficzna należności zagrożonych

Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2016 r., zaprezentowana jest w poniższej tabeli w tys. złotych.

Stan na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)

OBSZAR GEOGRAFICZNY	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI
Dolnośląskie	**13 042,12**
Ekspozycje wobec samorządów	1 885,85
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	7 355,29
Ekspozycje detaliczne	3 800,98
Kujawsko-Pomorskie	**22 791,06**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	16 502,83
Ekspozycje detaliczne	6 288,23
Lubelskie	**4 982,37**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 907,10
Ekspozycje detaliczne	1 075,27
Lubuskie	**4 677,75**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	638,75
Ekspozycje detaliczne	4 039,00
Łódzkie	**53 385,76**
Ekspozycje wobec instytucji	2 816,32
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	19 116,33
Ekspozycje detaliczne	31 453,11
Mazowieckie	**126 907,89**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	82 984,62
Ekspozycje detaliczne	43 923,26
Podkarpackie	**141,36**
Ekspozycje detaliczne	141,36
Pomorskie	**63 898,03**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	59 755,72
Ekspozycje detaliczne	4 142,31
Śląskie	**35 894,67**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29 377,67
Ekspozycje detaliczne	6 517,00
Świętokrzyskie	**1 060,23**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 060,23
Warmińsko-Mazurskie	**7 778,00**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 573,76
Ekspozycje detaliczne	2 204,23
Wielkopolskie	**144 458,92**
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	99 900,27
Ekspozycje detaliczne	44 558,65
Zachodniopomorskie	**30 953,33**
Ekspozycje wobec samorządów	8 742,45
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	273,44
Ekspozycje detaliczne	21 937,43
RAZEM	**509 971,48**

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta

Strukturę zaangażowania Banku wobec **sektora finansowego** w podziale na typ kontrahenta w złotych według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

TYP KONTRAHENTA - SEKTOR FINASOWY	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
Monetarne instytucje finansowe	**613 239 297,00**	**34 143,00**	**613 205 154,00**
Normalne	610 384 108,00	0,00	610 384 108,00
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	2 855 189,00	34 143,00	2 821 046,00
Pozostałe instytucje sektora finansowego	**133 987 748,00**	**0,00**	**133 987 748,00**
Normalne	133 987 748,00	0,00	133 987 748,00
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	0,00	0,00	0,00
RAZEM	747 227 045,00	34 143,00	747 192 902,00

Na należności od banków spółdzielczych składały się przede wszystkim udzielone kredyty i pożyczki oraz udzielone zabezpieczenia pieniężne.
Należności od banków komercyjnych zakwalifikowano w całości do kategorii „normalne" i obejmowały one należności bieżące oraz terminowe, a także udzielone zabezpieczenia pieniężne.

Prezentowana poniżej tabela zawiera strukturę zaangażowania Banku wobec **sektora niefinansowego** w złotych w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 r.

TYP KONTRAHENTA - SEKTOR NIEFINANSOWY	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
Przedsiębiorstwa	**2 143 613 417,00**	**164 152 164,00**	**1 979 461 253,00**
Normalne	1 458 570 829,00	0,00	1 458 570 829,00
Pod obserwacją	109 630 069,00	466 477,00	109 163 592,00
Zagrożone	575 412 519,00	163 685 687,00	411 726 832,00
Przedsiębiorcy indywidualni	**520 029 232,00**	**34 689 609,00**	**485 339 623,00**
Normalne	353 615 967,00	0,00	353 615 967,00
Pod obserwacją	15 212 176,00	130 342,00	15 081 834,00
Zagrożone	151 201 089,00	34 559 267,00	116 641 822,00
Osoby prywatne	**468 293 650,00**	**30 372 260,00**	**437 921 390,00**
Normalne	390 913 607,00	332 370,00	390 581 237,00
Pod obserwacją	19 154 156,00	203 103,00	18 951 053,00
Zagrożone	58 225 887,00	29 836 787,00	28 389 100,00
Rolnicy indywidualni	**1 192 272 863,00**	**16 300 689,00**	**1 175 972 174,00**
Normalne	1 106 786 397,00	0,00	1 106 786 397,00
Pod obserwacją	20 964 178,00	196 387,00	20 767 791,00
Zagrożone	64 522 288,00	16 104 302,00	48 417 986,00
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospo	**13 583 177,00**	**15 962,00**	**13 567 215,00**
Normalne	9 576 698,00	0,00	9 576 698,00
Pod obserwacją	3 643 949,00	15 962,00	3 627 987,00
Zagrożone	362 530,00	0,00	362 530,00

Podstawę tworzenia rezerw celowych na należności zagrożone pomniejszono o przyjęte zabezpieczenia prawne wymienione w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Finansów

z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
Po uwzględnieniu zabezpieczeń, określone przepisami prawa rezerwy celowe, zostały utworzone w wymaganej wysokości.
Strukturę zaangażowania Banku wobec **sektora budżetowego** w złotych w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku zaprezentowano w poniższej tabeli.

Instytucje rządowe szczebla centralnego	**6 784 400,00**	**0,00**	**6 784 400,00**
Normalne	6 784 400,00	0,00	6 784 400,00
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	0,00	0,00	0,00
Instytucje samorządowe	**650 399 543,00**	**551 881,00**	**649 847 662,00**
Normalne	637 447 110,00	0,00	637 447 110,00
Pod obserwacją	1 770 369,00	26 450,00	1 743 919,00
Zagrożone	11 182 064,00	525 431,00	10 656 633,00
RAZEM	**657 183 943,00**	**551 881,00**	**656 632 062,00**

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kwota kapitału ekspozycji kredytowych przeniesionych do ewidencji pozabilansowej wynosiła 37.247.368,35 zł, natomiast kwota odsetek w ewidencji pozabilansowej 95.348.500,05 zł.

Na podstawie podjętych decyzji, wartość umorzonych bilansowych i pozabilansowych ekspozycji kredytowych (spisanie w ciężar utworzonych rezerw celowych), stanowiła kwotę 13.047.002,01 zł, a wartość spisanych odsetek 13.613.620,41 zł.

W 2016 roku Bank nie dokonał sekurytyzacji aktywów. .

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności przedstawia poniższa tabela.

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności

Stan na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)

OKRESY ZAPADALNOŚCI	KLASA EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ BILANSOWA ORAZ POZABILANSOWA NETTO
a-vista	Rządy i banki centralne	22 371,72
a-vista	Samorządy terytorialne i władze lokalne	14 315,00
a-vista	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	2 181,62
a-vista	Instytucje	30 572,73
a-vista	Przedsiębiorcy	39 332,26
a-vista	Detaliczne	8 171,78
a-vista	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	1 691,28
a-vista	Niewykonanie zobowiązania	139 526,63
a-vista	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
a-vista	Ekspozycje kapitałowe	-
a-vista	Inne ekspozycje	-
	Razem	**258 163,02**

1-30 dni	Rządy i banki centralne	4 234 210,33
1-30 dni	Samorządy terytorialne i władze lokalne	72,86
1-30 dni	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	1 466,97
1-30 dni	Instytucje	305 202,60
1-30 dni	Przedsiębiorcy	76 219,82
1-30 dni	Detaliczne	4 902,44
1-30 dni	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	13 482,18
1-30 dni	Niewykonanie zobowiązania	-
1-30 dni	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
1-30 dni	Ekspozycje kapitałowe	-
1-30 dni	Inne ekspozycje	-
	Razem	**4 635 557,20**
1-3 miesięcy	Rządy i banki centralne	21 654,39
1-3 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	124,59
1-3 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	-
1-3 miesięcy	Instytucje	358 485,74
1-3 miesięcy	Przedsiębiorcy	15 317,49
1-3 miesięcy	Detaliczne	7 806,64
1-3 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	38 214,95
1-3 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	23 023,66
1-3 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
1-3 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	-
1-3 miesięcy	Inne ekspozycje	-
	Razem	**464 627,46**
3-6 miesięcy	Rządy i banki centralne	235 508,53
3-6 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	4 186,34
3-6 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	-
3-6 miesięcy	Instytucje	360 910,57
3-6 miesięcy	Przedsiębiorcy	91 678,91
3-6 miesięcy	Detaliczne	21 961,68
3-6 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	40 415,24
3-6 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	30 949,91
3-6 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
3-6 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	-
3-6 miesięcy	Inne ekspozycje	-
	Razem	**785 611,18**
6-12 miesięcy	Rządy i banki centralne	356 513,96
6-12 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	19 375,95
6-12 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	32,66
6-12 miesięcy	Instytucje	524 144,33
6-12 miesięcy	Przedsiębiorcy	134 261,41
6-12 miesięcy	Detaliczne	45 121,73
6-12 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	154 482,46
6-12 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	22 626,93
6-12 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
6-12 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	-
6-12 miesięcy	Inne ekspozycje	-

	Razem	**1 256 559,43**
1-3 lat	Rządy i banki centralne	1 717 528,38
1-3 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	101 368,65
1-3 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	56,22
1-3 lat	Instytucje	377 001,63
1-3 lat	Przedsiębiorcy	569 142,31
1-3 lat	Detaliczne	79 307,90
1-3 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	233 317,74
1-3 lat	Niewykonanie zobowiązania	37 311,59
1-3 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
1-3 lat	Ekspozycje kapitałowe	-
1-3 lat	Inne ekspozycje	-
	Razem	**3 115 034,42**
3-5 lat	Rządy i banki centralne	1 543 438,41
3-5 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	158 466,13
3-5 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	1 283,97
3-5 lat	Instytucje	2 768,80
3-5 lat	Przedsiębiorcy	84 961,53
3-5 lat	Detaliczne	38 073,38
3-5 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	164 792,83
3-5 lat	Niewykonanie zobowiązania	9 204,99
3-5 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
3-5 lat	Ekspozycje kapitałowe	-
3-5 lat	Inne ekspozycje	-
	Razem	**2 002 990,04**
5-10 lat	Rządy i banki centralne	1 432 500,14
5-10 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	341 792,92
5-10 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	1 037,32
5-10 lat	Instytucje	12 209,39
5-10 lat	Przedsiębiorcy	135 606,76
5-10 lat	Detaliczne	111 823,59
5-10 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	631 648,80
5-10 lat	Niewykonanie zobowiązania	117 699,70
5-10 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-
5-10 lat	Ekspozycje kapitałowe	-
5-10 lat	Inne ekspozycje	-
	Razem	**2 784 318,62**
10-20 lat	Rządy i banki centralne	198 804,51
10-20 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	172 944,42
10-20 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	292,97
10-20 lat	Instytucje	42 651,83
10-20 lat	Przedsiębiorcy	214 623,18
10-20 lat	Detaliczne	140 679,24
10-20 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	1 030 327,16
10-20 lat	Niewykonanie zobowiązania	106 516,83
10-20 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	-

10-20 lat	Ekspozycje kapitałowe	-
10-20 lat	Inne ekspozycje	-
	Razem	**1 906 840,14**
powyżej 20 lat	Rządy i banki centralne	-
powyżej 20 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	3 493,99
powyżej 20 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	-
powyżej 20 lat	Instytucje	120 212,67
powyżej 20 lat	Przedsiębiorcy	7 370,66
powyżej 20 lat	Detaliczne	29 654,03
powyżej 20 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	224 552,46
powyżej 20 lat	Niewykonanie zobowiązania	8 157,55
powyżej 20 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	340 244,89
powyżej 20 lat	Ekspozycje kapitałowe	67 876,93
powyżej 20 lat	Inne ekspozycje	268 273,50
	Razem	**1 069 836,68**
	RAZEM	**18 279 538,19**

Struktura należności z rozpoznaną i nierozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowanych

Struktura należności z rozpoznaną i nierozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowanych w rozbiciu na ekspozycje kredytowe według stanu na dzień 31.12.2016 r. zaprezentowana jest w poniższej tabeli:

Stan na dzień 31.12.2016 (w zł)

NALEŻNOŚCI	31.12.2016
NORMALNE	
Należności w rachunku bieżącym	181 459 259
Inne należności bieżące	12 355 702
Lokaty	149 376 850
Kredyty	4 378 926 588
Korekta wartości	-23 297 308
Rezerwy celowe	-332 370
Odsetki	9 338 524
RAZEM	**4 707 827 245**
POD OBSERWACJĄ	
Należności w rachunku bieżącym	0
Inne należności bieżące	0
Lokaty	0
Kredyty	170 394 656
Korekta wartości	-619 644
Rezerwy celowe	-1 038 721
Odsetki	1 030 181
RAZEM	**169 766 472**
ZAGROŻONE	
Należności w rachunku bieżącym	2 837 000
Inne należności bieżące	34 143
Lokaty	0
Kredyty	729 443 256
Korekta wartości	-4 083 907
Rezerwy celowe	-244 745 617
Odsetki	135 008 028
RAZEM	**618 492 903**
RAZEM NALEŻNOŚCI	**5 496 086 620**

10. Ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 40% sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Bank uznaje, że wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyliczony w Filarze I jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony ww. wskaźnik i nie wyznacza wewnętrznego wymogu z tego tytułu.

W przypadku przekroczenia ww. wskaźnika udziału, Bank wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu według poniższych zasad:

- Bank wyodrębnia aktywa i zobowiązania pozabilansowe według wartości bilansowej, z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej,

- ustalana jest nadwyżka aktywów i zobowiązań pozabilansowych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad 40% sumy aktywów według wartości bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych (w ujęciu netto),
- wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.

W celu wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 40% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Jeżeli wyliczony wg powyższych zasad wewnętrzny wymóg kapitałowy jest większy niż 2% funduszy własnych, Bank uznaje, że ryzyko kredytowe jest ryzykiem nie w pełni pokrytym wymogiem kapitałowym utworzonym w ramach Filaru I i tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank może uwzględniać następujące rodzaje zabezpieczeń:

- poręczenie cywilne,
- gwarancja bankowa,
- przelew (cesja) wierzytelności,
- zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- zabezpieczenie na środkach pieniężnych lub instrumentach finansowych,
- hipoteka,
- blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymienialnej na rachunek Banku zgodnie z wymogami określonymi w art. 102 ustawy Prawo Bankowe,
- przystąpienie do długu,
- pełnomocnictwo do pobierania środków z rachunku,
- inne zabezpieczenia.

Kwotę zabezpieczenia ogranicza się do wysokości aktualnej na dzień analizy wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną, dla zaangażowania w dany rodzaj zabezpieczenia w następującej wysokości:

Rodzaj zabezpieczenia	**% funduszy własnych**
•	
•	
• poręczenie cywilne	50
• gwarancja bankowa	50
• przelew (cesja) wierzytelności	300
• zabezpieczenie na środkach pieniężnych lub instrumentach	50
• blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym	50
• przystąpienie do długu	50
• pełnomocnictwo do pobierania środków z rachunku	150

Wyznaczając stopień koncentracji zabezpieczeń:

- badaniu podlegają zaangażowania Banku w obligu kredytowym netto zabezpieczone danym rodzajem zabezpieczenia.
- kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.
- jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to bank dla każdego rodzaju zabezpieczenia określa proporcjonalną kwotę kredytu, jaką zabezpiecza, poprzez przemnożenie udziału wartości pojedynczego zabezpieczenia w całkowitej wartości zabezpieczeń i aktualnej kwoty ekspozycji kredytowej.

Bank uznaje za akceptowalne zaangażowanie w wyodrębnione rodzaje zabezpieczeń na poziomie nieprzekraczającym limitów szczegółowo opisanych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

W przypadku przekroczenia chociażby jednego z limitów, o których mowa wyżej, Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka z tytułu koncentracji przyjętych form zabezpieczeń według następujących zasad:

- wylicza się sumę przekroczenia limitów,
- wylicza się wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań kredytowych występujących w banku,
- kwota będąca iloczynem wagi 8% i wartości odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań kredytowych występujących w Banku, przy zastosowaniu średnioważonej z wag ryzyka dla zaangażowań kredytowych występujących w Banku, stanowi oszacowany kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji przyjętych form zabezpieczeń.

11. Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

W 2016 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

Zestawienie wartości ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenie funduszy własnych sporządzone według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela.

Stan na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Wartość po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka
Rządy i banki centralne	9 478 092,57	9 763 609,29
Samorządy terytorialne i władze lokalne	816 140,86	816 140,86
Podmioty sektora publicznego	1 466,67	6 577,07
Instytucje	2 336 977,32	2 134 160,29
Przedsiębiorcy	1 388 688,71	1 368 766,61
Detaliczne	534 017,30	487 856,72
Zabezpieczone na nieruchomościach	2 533 221,73	2 533 221,73
Przeterminowane	582 004,22	560 276,81
Instytucje zbiorowego inwestowania	340 244,89	340 244,89
Ekspozycje kapitałowe	67 876,93	67 876,93
Pozostałe podmioty	275 821,57	275 821,57
RAZEM	18 354 552,77	18 354 552,77

12. Ryzyko operacyjne

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania tym ryzykiem, wprowadzone i aktualizowane poprzez podjęcie stosownych Uchwał przez Zarząd Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne. Celem strategicznym jest także automatyzacja procesów realizowanych w Banku w celu redukcji ryzyka wynikającego z błędów ludzkich oraz wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról odpowiedzialności w zakresie zarządzania tym ryzykiem.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

a) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
b) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zrządzanie ryzykiem operacyjnym;
c) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
d) odpowiednich warunków technicznych, w tym również technologicznych, wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
e) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
f) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Bank klasyfikuje ryzyka i wynikające z nich zdarzenia operacyjne, które mogą skutkować wystąpieniem strat finansowych nastepująco:

- poziom 1 – to podział zdarzeń na 7 głównych kategorii:
  - oszustwa wewnętrzne,
  - oszustwa zewnętrzne,
  - zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy,
  - klienci, produkty i praktyki operacyjne,
  - szkody związane z aktywami rzeczowymi,
  - zakłócenia działalności banku i awarie systemów
  - wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.
- kolejne poziomy są uszczegółowieniem poprzednich.

Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym utrzymywanie poziomu tego ryzyka w granicach wyznaczonego apetytu na ryzyko.

Za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka odpowiedzialny jest Zespół Ryzyka Operacyjnego w Departamencie Ryzyka Bankowego. W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd powołuje KRO, który pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.
W systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą wszyscy pracownicy Banku. System obejmuje:

a) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również powierzanie czynności podmiotom zewnętrznym;
b) podmioty zależne powiązane bezpośrednio z Bankiem;
c) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego (z wykorzystaniem m.in. map ryzyka, bazylejskich macierzy ryzyka, samooceny ryzyka operacyjnego dokonywanej dla procesów, produktów, projektów i systemów),
d) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez:
   - system raportowania incydentów oraz zdarzeń rzeczywistych i strat z nimi związanych,
   - analizę stopnia realizacji Kluczowych Wskaźników Ryzyka, w tym wartości progowych sum strat dla danego rodzaju zdarzenia,
   - przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
e) sposoby przeciwdziałania ryzyku występującemu i prognozowanemu w działalności Banku.

Ogólny profil ryzyka, na podstawie przeprowadzonej w Banku samooceny ryzyka, określają w wymiarze:

1) strukturalnym – rodzaje zagrożeń oraz procesy kluczowe;
2) skali – potencjalna i rzeczywista wielkość strat oraz stopień wykorzystania KRI, w tym wartości progowych sum strat dla danego rodzaju zdarzenia.

Bank dąży do ograniczania narażenia na straty rzeczywiste poprzez:

1) wypracowanie struktury organizacyjnej pozwalającej na nadzorowanie i kontrolowanie ryzyka w sposób nieskomplikowany oraz skutecznego systemu kontroli wewnętrznej;
2) wprowadzanie dobrze przygotowanych zmian organizacyjnych i strategicznych, które nie zakłócają działalności Banku;
3) oferowanie typowych produktów i usług bankowych;
4) dążenia do niskiej awaryjności systemów informatycznych;
5) niskiej rotacji na stanowiskach kluczowych w Banku;
6) ograniczanie wpływu ryzyka podmiotów zależnych na ryzyko Banku;
7) odpowiednie przygotowanie na niespodziewane zdarzenia zewnętrzne, tj. przerwy w dostawie prądu (stosowanie agregatów prądotwórczych), powódź, pożar (stosowanie ubezpieczeń);
8) objęcie wszystkich krytycznych procesów biznesowych planami awaryjnymi zapewniającymi ich ciągłą realizację;

9) wyodrębnienie procesów o kluczowym znaczeniu dla strategii biznesowej oraz strategii zarządzania ryzykiem i ustanowienia działań ograniczających ryzyko występujące w tych procesach;
10) ustalenie działań ograniczających ryzyko w procesach, dla których poziom ryzyka określono jako bardzo wysoki;
11) dążenie do automatyzacji wykonywanych czynności i brak stosowania skomplikowanych modeli do pomiaru ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym uwzględnienia identyfikowanie powiązania zdarzeń ryzyka operacyjnego z pozostałymi obaszarami ryzyka, w tym w szczególności z ryzykiem kredytowym, rynkowym, strategicznym, reputacji, braku zgodności oraz ryzykiem bezpieczeństwa.

Bank, w celu określenia tolerancji na ryzyko operacyjne, wyznaczył Kluczowe Wskaźniki (KRI) i określił dla nich stosowne limity, podlegające okresowemu sprawozdawaniu.
Bank, ustala akceptowalny ogólny poziom ryzyka operacyjnego określając wartości progowe sum strat dla danego rodzaju zdarzenia:

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Wartość progowa jako % wymogu kapitałowego na RO
1	Oszustwo wewnętrzne	1
2	Oszustwo zewnętrzne	2
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,5
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	2
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	1
6	Systemy	1
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	2

W przypadku przekroczenia ustalonej wartości limitu/progu Bank podejmuje następujące działania:
1) akceptacja ryzyka – świadome niepodejmowanie działań pozwalających na ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia lub skutków zmaterializowania się danego zagrożenia, wraz z ewentualnym zgromadzeniem środków na pokrycie strat związanych z tym ryzykiem;
2) ograniczanie ryzyka – wprowadzanie mechanizmów pozwalających na ograniczanie ryzyka, w tym wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących funkcjonowanie poszczególnych obszarów działalności Banku (w szczególności w zakresie systemów, produktów, procesów) oraz wydawanie wszelkiego rodzaju rekomendacji wpływających na minimalizację ryzyka;
3) unikanie ryzyka – niepodejmowanie żadnych działań, z którymi wiąże się dane zagrożenie;
4) transferowanie ryzyka – przeniesienie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny:
   a) zlecenie wykonywania czynności na zewnątrz (outsourcing),
   b) stosowanie ubezpieczeń.

Na bazie informacji zarejestrowanych w sysytemie wspierającym zarządzanie ryzykiem operacyjne należy stwierdzić, że w 2016 roku nie zidentyfikowano znaczących zdarzeń wewnętrznych, tj. zdarzeń

rzeczywistych, które wygenerowały dla Banku stratę rzeczywistą (przed odzyskiem) w wysokości powyżej 100 tys. zł,
W roku 2016 wartości progowe sum strat dla danego rodzaju ryzyka mieściły się w ustalonym apetycie na ryzyko operacyjne.

13. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

W 2016 roku nie wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym.

14. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Zgodnie z zasadami Uchwały 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011r., zmieniającej uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, banki zobowiązane są do podawania do publicznej wiadomości informacji dotyczących polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Kwestia zmiennych składników wyngrodzeń unormowana została także w CRR.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, zatwierdzona w SGB-Banku S.A. przez Radę Nadzorczą i wprowadzona Uchwałą nr 337/2014 Zarządu SGB-Banku S.A. w Poznaniu z dnia 03.11.2014 roku, określa zasady ustalania, przyznawania, monitorowania oraz wypłaty w formie gotówkowej zmiennego składnika wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Szczegółowe zasady zmiennych składników wynagrodzeń w stosunku do Zarządu zawarte zostały w „Regulaminie wynagradzania członków Zarządu SGB-Banku S.A." stanowiącym załącznik do Uchwały nr 45/2014 Rady Nadzorczej SGB-Banku S.A. z dnia 14 listopada 2014 r.

Wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia ustala się na podstawie obowiązujących w Banku zasad kształtowania wynagrodzenia danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze, w części wykraczającej poza stały składnik wynagrodzenia tej osoby, z zastrzeżeniem nastepujących zasad:

- składniki wynagrodzenia przysługujące osobie zajmującej stanowisko kierownicze, wykraczające poza stały składnik wynagrodzenia tej osoby, nalicza się (kumuluje) w okresie roku kalendarzowego i przyznaje, wypłaca lub redukuje na zasadach określonych w Polityce;
- w obliczeniach uwzględnia się tę część roku kalendarzowego, w której dana osoba posiadała status osoby zajmującej stanowisko kierownicze.

Wypłata zmiennego składnika wynagrodzenia nastepuje po dokonaniu oceny pracownika. Oceny indywidualnych efektów pracy dokonuje się na podstawie obowiązujących w Banku zasad kształtowania wynagrodzenia danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze, w części wykraczającej poza stały składnik wynagrodzenia tej osoby. Ocena wyników oparta jest o dane z trzech ostatnich lat obrotowych, jednakże w przypadku osób zajmujących stanowisko kierownicze przez okres krótszy, podstawą oceny jest okres posiadania przez tę osobę statusu osoby zajmującej stanowisko kierownicze.

W przypadku ustalenia Zmiennego składnika wynagrodzenia, składnik ten dzieli się na część podlegającą odroczeniu oraz na część niepodlegającą odroczeniu. Część Zmiennego składnika wynagrodzenia podlegająca odroczeniu wynosi 40% Zmiennego składnika wynagrodzenia, pozostała część natomiast nie podlega odroczeniu; wypłaca się ją bezzwłocznie po przyznaniu, na podstawie pierwszej oceny, nie później niż w ostatnim dniu miesiąca następującego po miesiącu

dokonania oceny. Część Zmiennego składnika wynagrodzenia podlegająca odroczeniu jest wypłacana z dołu, w trzech równych transzach rocznych, z których pierwsza jest płatna po zamknięciu ponownej oceny dokonywanej w roku kalendarzowym następującym po roku wypłaty Zmiennego składnika wynagrodzenia w części niepodlegającej odroczeniu.

. Kryteria oceny wyników pracy na potrzeby ustalenia zmiennego składnika wynagrodzenia stanowią integralną część wdrożonego w SGB-Banku S.A. Programu Zarządzania Przez Cele.
Pomiar realizacji celów następuje z zastosowaniem wskaźników umożliwiających weryfikację:

- czy cel został osiągnięty (wskaźniki wykonania);
- czy cel został zrealizowany prawidłowo (wskaźniki jakościowe);
- czy realizacja celu przyczyniła się do wytworzenia wartości biznesowej (wskaźniki biznesowe).

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń obejmuje w SGB-Banku osoby pełniące następujące funkcje:

- Członka Zarządu Banku, niezależnie od funkcji pełnionej w tym organie; za Członka Zarządu uznaje się osobę, która wchodziła w skład Zarządu w roku objetym oceną, niezależnie od długości trwania okresu sprawowania mandatu, tj. niezależnie od tego, czy dany okres sprawowania mandatu obejmował rok objety oceną, czy część tego roku,
- Dyrektora Banku – Dyrektora Departamentu,
- Dyrektora Departamentu/Centrum,
- Głównego księgowego Banku,
- Kierownika komórki organizacyjnej ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny Zarządu; w pozostałych przypadkach oceny pracowników dokonuje Zarząd.
Wysokość Zmiennego składnika wynagrodzenia Członka Zarządu za okres danego, pełnego roku kalendarzowego ustala się jako określony procent zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok i dzieli się pomiedzy Członków Zarządu proporcjonalnie do wynagrodzenia zasadniczego, które dany Członek Zarządu osiągnął w roku objetym oceną. Wysokość Zmiennego składnika wynagrodzenia Członka Zarządu nie może przekroczyć 30% wynagrodzenia zasadniczego.
Oceniając efekty pracy Członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę jego zaangażowanie w realizację powierzonych mu zadań oraz szczególne osiągnięcia w okresie podlegającym ocenie.
Kryteriami oceny efektów pracy Członka Zarządu są:

- jakość portfela kredytowego z uwzględnieniem udziału kredytów zagrożonych w portfelu,
- realizacja planu finansowego, w tym osiągniecie w danym roku wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 95% planowanego wyniku,
- realizacja przyjętej Strategii Banku oraz Strategii Spółdzielczej Grupy Bankowej w zakresie odpowiedzialności Banku.

Stosunek stałych składników wynagrodzeń do składników zmiennych wynosi 4,39%.

Łączne wynagrodzenie wypłacone Członkom Zarządu oraz osobie pełniącej funkcje Głównego Ksiegowego wynosiło wynosiło na dzień 31 grudnia 2016 roku 1 979 171,49 zł, a w przypadku pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze objęte zmienną polityką zmiennych składników wynagrodzeń wynosiło 2 032 791,26 zł.

Łączna wartość wynagrodzeń wypłacona w 2016 r. osobom objętym polityką zmiennych składników wynagrodzeń stanowiła kwotę 4 011 962,75 zł, z czego:

- wynagrodzenie stałe to kwota 3 843 262,55 zł,
- wynagrodzenie zmienne to kwota 168 700,00 zł.

Zarówno wynagrodzenie w części stałej, jak i wynagrodzenie w części zmiennej przekzywane jest w terminach płatności na rachunki osobiste wskazane przez osoby objęte polityką zmiennych składników wynagrodzeń.

Na koniec 2016 r wartość wynagrodzeń z odroczonym terminem wypłaty stanowiła kwotę 171 337,28zł. Ponadto w 2016 roku Bank wypłacił kwotę 68 436,00 zł stanowiącą należność wobec osób, z którymi rozwiązano umowę o pracę, a byli objeci polityką zmiennych wynagrodzeń. Była to część przynana, która zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami została odroczona z wypłatą na kolejne okresy sprawozdawcze.

15. Ryzyko stopy procentowej

Bank zarządza ryzykiem stopy procentowej w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem stopy procentowej, wprowadzane i aktualizowane stosownymi Uchwałami Zarządu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- dążenie do utrzymania ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych wpływających negatywnie na sytuację finansową Banku na poziomie pozwalającym zachować zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych;
- podejmowanie działań ograniczających ekspozycję na ryzyko stopy procentowej przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści wpływających na kształtowanie pożądanego poziomu wyniku finansowego;
- utrzymywanie pozycji Banku na rynku instrumentów pochodnych obciążonych ryzykiem stopy procentowej na nieistotnym poziomie (Bank nie zakłada aktywnego uczestniczenia na rynku takich transakcji);
- zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu dążenie do eliminacji zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów.

Bank realizuje cele strategiczne w obszarze ryzyka stopy procentowej poprzez prowadzenie polityki obejmującej:

1) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej mające charakter skonsolidowany i całościowy, co oznacza uwzględnianie w analizach wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka stopy procentowej, w ścisłym powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka, i obejmuje wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku;
2) dążenie do kształtowania struktury aktywów i pasywów w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowanie warunku bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego;
3) utrzymanie profilu ryzyka założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych poprzez dokonywanie zmian w zależności od bieżącej sytuacji swojego narażenia na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych, tj.:
   a) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami nabywanych papierów dłużnych),
   b) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
   c) finansowania zewnętrznego,
   d) ustalania oprocentowania,
   e) zarządzania terminami płatności oraz przeszacowania różnych portfeli;
4) efektywne zarządzanie strukturą pozycji oprocentowanych poprzez podejmowanie następujących działań:

a) prowadzenie bieżącego monitoringu kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych oraz stóp ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej,
b) dokonywanie własnych prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
c) analizowanie kształtowania się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków,
d) zarządzanie poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku;

5) realizowanie celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparte m.in. na następujących zasadach:
   a) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na fundusze własne oraz wynik odsetkowy Banku,
   b) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym i ryzykiem krzywej dochodowości oraz na kontroli ryzyka opcji klienta,
   c) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów;
6) założenie, iż wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów płatności niedopasowanych pozycji;
7) ograniczenie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
8) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko stopy procentowej związane jest bezpośrednio z:

- ryzykiem inwestycyjnym dla portfela handlowego, dla którego zmiany stóp procentowych powodują zmiany jego wartości rynkowej,
- ryzykiem dochodu dla portfela bankowego, dla którego zmiany stóp procentowych aktywów i pasywów mogą powodować powstanie straty.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych:

- inwestowania (poprzez sterowanie terminami nabywanych papierów dłużnych),
- kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- finansowania zewnętrznego,
- ustalania oprocentowania,
- zarządzania terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank:

- prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych,
- dokonuje własnych prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
- analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków,
- zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

W przypadku zniżkujących rynkowych stóp procentowych Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- wydłuża terminy inwestycji, zakupuje papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu,
- rozbudowuje portfel długoterminowych kredytów o stałym oprocentowaniu,
- dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych.

W przypadku zwyżkujących rynkowych stóp procentowych Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- wydłuża terminy pozyskiwanych środków (o stałym oprocentowaniu),
- skraca terminy papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
- zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu nominalnych stóp procentowych dla kredytów.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej i wiążącej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym. Do głównych zadań Rady Nadzorczej należy:

- zatwierdzanie strategii i generalnych zasad polityki Banku obejmujących m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko") w trakcie przyjmowania planów strategicznych oraz rocznych planów finansowych,
- nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym wielkości ryzyka stopy procentowej,
- nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd: struktur organizacyjnych, linii podległości, zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemu kontroli wewnętrznej,
- sprawdzanie, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadrę i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania tym ryzykiem.

Jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej to:

- Zarząd,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO),
- Centrum Skarbu i Relacji Biznesowych,
- Departament Ryzyka Bankowego,
- Departament Finansów,
- pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku w ramach zadań przypisanych w „Regulaminie organizacyjnym SGB-Banku S.A".

Zarząd odpowiedzialny jest za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie strategii, polityki oraz procedury zarządzania tym ryzykiem oraz sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem w ramach swoich uprawnień statutowych.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku rekomenduje Zarządowi procedurę zarządzania stopą procentową oraz przedkłada Zarządowi Banku w cyklach kwartalnych, analizę ryzyka stopy procentowej.

Przewodniczący Komitetu zwołuje również posiedzenie w przypadku konieczności zaopiniowania zmian w zakresie oprocentowania produktów Banku.

Opracowane w trakcie prac Komitetu ALCO projekty i opinie mogą być rekomendowane Zarządowi (Członkowi Zarządu) w celu podjęcia stosownej decyzji.

Informacje z zakresu ryzyka stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku, głównie wyniku odsetkowego, oraz posiadanych kapitałów na niekorzystny wpływ zmian rynkowych stóp procentowych niezależnych od Banku.

Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:

- do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym,
- badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.

Jako podstawową metodę analizy stosuje się metodę luki polegającą na wyznaczaniu różnicy pomiędzy kwotą aktywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej a kwotą pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej w danym przedziale przeszacowania, tj. przedziale czasowym, w którym może najszybciej nastąpić zmiana oprocentowania. Bank bada zmianę stawek oprocentowania dla terminów przeszacowania stóp procentowych do 12 miesięcy włącznie, przy równoczesnej zmianie oprocentowania aktywów i pasywów o dwa punkty procentowe.

Analiza ta zakłada, że aktualna na dzień wyliczeń struktura przeszacowania aktywów i pasywów nie ulegnie zmianie a realizowana marża odsetkowa zostanie zachowana oraz, że zmiany stóp w odwrotnym kierunku w okresie 12 miesięcy nie zniwelują tego efektu.

Według danych na dzień 31 grudnia 2016 roku zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, przy zmianie oprocentowania aktywów i pasywów o dwa punkty procentowe przy uwzględnieniu pozycji oprocentowanych poniżej 2% (tzn. uwzględnieniu ograniczonej możliwości spadku stóp procentowych) oraz wskaźników zmian stóp referencyjnych, wynosiła 44.223 tys. zł, co stanowiło 5,8% funduszy własnych (24,0% wyniku z tytułu odsetek).

Wskaźnik luki niedopasowania liczony jako relacja sumy aktywów oprocentowanych do sumy pasywów oprocentowanych wynosił 100,63% na koniec grudnia 2016 roku (97,78% na koniec grudnia 2015 roku).

Wskaźnik luki liczony jako udział luki danego okresu przeszacowania w aktywach ogółem wynosił 0,0063, natomiast w poszczególnych przedziałach przeszacowania kształtował się następująco:

– 1 dzień	0,08
– od 2 do 30 dni włacznie	-0,23
– od 1 do 3 miesiecy włacznie	-0,05
– od 3 do 6 miesiecy włacznie	0,05
– od 6 do 12 miesiecy włacznie	-0,01
– od 1 do 2 lat włacznie	0,07

– od 2 do 5 lat włącznie	0,06
– powyżej 5 lat	0,04

Skumulowana luka przeszacowania stóp procentowych ogółem na koniec grudnia 2016 roku była dodatnia – wynosiła 98.820 tys. zł. i była wyższa niż przed rokiem o 380.493 tys. zł.

Ujemna przedziałowa luka stopy procentowej wynikająca z niedopasowania terminów przeszacowania stóp procentowych występowała w trzech przedziałach czasowych i tak:

– od 2 do 30 dni włącznie	3.672.296 tys. zł
– od 1 do 3 miesięcy włącznie	766.295 tys. zł
– od 6 do 12 miesięcy włącznie	198.211 tys. zł

Pozostałe okresy charakteryzowały się lukami dodatnimi i tak:

– 1 dzień	1.183.241 tys. zł
– od 3 do 6 miesięcy włącznie	828.011 tys. zł
– od 1 do 2 lat włącznie	1.149.048 tys. zł
– od 2 do 5 lat włącznie	867.671 tys. zł
– powyżej 5 lat	707.651 tys. zł

Do 1 miesiąca włącznie przeszacowuje się:

66,9 % aktywów	10.545.422 tys. zł
83,2 % pasywów	13.034.477 tys. zł

Skumulowana luka niedopasowania liczona dla tego okresu była ujemna i wynosiła 2.489.055 tys. zł.

W przedziałach przeszacowania stóp procentowych powyżej 1 roku znajdowało się:

17,30% aktywów	2.726.388 tys. zł
0,01% pasywów	2.018 tys. zł

Skumulowana luka niedopasowania liczona dla tego okresu była dodatnia i wynosiła 2.724.370 tys. zł.

W tabelach poniżej przedstawiono dane dotyczące wielkości luki niedopasowania stóp procentowych aktywów i pasywów w poszczególnych terminach ich przeszacowywania oraz wielkości luk skumulowanych na 31 grudnia 2016 roku.

Wyszczególnienie		Razem	01 sty 17 1 dzień	16 sty 17 od 2 do 30 dni	02 mar 17 pow. 1 m-ca do 3 m-cy	17 maj 17 pow. 3 m-cy do 6 m-cy	01 paź 17 pow. 6 m-cy do 12 m-cy	02 lip 18 pow. 1 roku do 2 lat	01 lip 20 pow. 2 lat do 5 lat	01 sty 22 powyżej 5 lat
Redyskonto	**Aktywa**	**5 082 583**	**2 996**	**5 079 568**	**7**	**7**	**5**	**0**	**0**	**0**
	Pasywa	**1 092 240**	**243 924**	**848 316**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Luka	3 990 343	-240 927	4 231 252	7	7	5	0	0	0
	Luka narastająco		-240 927	3 990 324	3 990 332	3 990 339	3 990 343	3 990 343	3 990 343	3 990 343
	*Wskaźnik luki I**		*-0,02*	*0,27*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
	*Wskaźnik luki II***	*0,25*	*-0,02*	*0,25*	*0,25*	*0,25*	*0,25*	*0,25*	*0,25*	*0,25*
Papiery rządowe	**Aktywa**	**3 084 400**	**15 000**	**0**	**0**	**120 000**	**316 000**	**1 118 400**	**855 000**	**660 000**
	Pasywa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Luka	3 084 400	15 000	0	0	120 000	316 000	1 118 400	855 000	660 000
	Luka narastająco		15 000	15 000	15 000	135 000	451 000	1 569 400	2 424 400	3 084 400
	*Wskaźnik luki I**		*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,01*	*0,02*	*0,07*	*0,05*	*0,04*
	*Wskaźnik luki II***	*0,20*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,01*	*0,03*	*0,10*	*0,15*	*0,20*
WIBID	**Aktywa**	**7 368 925**	**3 428 902**	**2 003 350**	**475 013**	**1 337 948**	**34 310**	**29 516**	**13 287**	**46 600**
	Pasywa	**14 245 502**	**2 031 918**	**9 849 305**	**1 209 559**	**615 490**	**539 230**	**0**	**0**	**0**
	Luka	-6 876 577	1 396 984	-7 845 955	-734 545	722 458	-504 920	29 516	13 287	46 600
	Luka narastająco		1 396 984	-6 448 971	-7 183 516	-6 461 059	-6 965 979	-6 936 463	-6 923 176	-6 876 577
	*Wskaźnik luki I**		*0,09*	*-0,50*	*-0,05*	*0,05*	*-0,03*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
	*Wskaźnik luki II***	*-0,44*	*0,09*	*-0,41*	*-0,46*	*-0,41*	*-0,44*	*-0,44*	*-0,44*	*-0,44*
Stopa Banku	**Aktywa**	**225 192**	**13 925**	**1 681**	**202 789**	**643**	**2 569**	**1 774**	**659**	**1 152**
	Pasywa	**324 539**	**1 740**	**59 274**	**234 546**	**15 097**	**11 864**	**643**	**1 275**	**100**
	Luka	-99 347	12 184	-57 593	-31 757	-14 454	-9 295	1 132	-616	1 052
	Luka narastająco		12 184	-45 409	-77 165	-91 619	-100 914	-99 782	-100 399	-99 347
	*Wskaźnik luki I**		*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
	*Wskaźnik luki II***	*-0,01*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*-0,01*	*-0,01*	*-0,01*	*-0,01*	*-0,01*
RAZEM	**Aktywa**	**15 761 101**	**3 460 823**	**7 084 599**	**677 810**	**1 458 597**	**352 883**	**1 149 690**	**868 946**	**707 751**
	Pasywa	**15 662 281**	**2 277 582**	**10 756 895**	**1 444 105**	**630 587**	**551 094**	**643**	**1 275**	**100**
	Luka	98 820	1 183 241	-3 672 296	-766 295	828 011	-198 211	1 149 048	867 671	707 651
	Luka narastająco		1 183 241	-2 489 055	-3 255 350	-2 427 339	-2 625 550	-1 476 502	-608 831	98 820
	*Wskaźnik luki I**		*0,08*	*-0,23*	*-0,05*	*0,05*	*-0,01*	*0,07*	*0,06*	*0,04*
	*Wskaźnik luki II***	*0,0063*	*0,08*	*-0,16*	*-0,21*	*-0,15*	*-0,17*	*-0,09*	*-0,04*	*0,01*

* Wskaźnik luki I - liczony jako udział luki danego okresu przeszacowania w aktywach

** Wskaźnik luki II - liczony jako udział luki narastająco w aktywach

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych dotyczące ryzyka stopy procentowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

- w zakresie wpływu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość wyniku odsetkowego uwzględniającej ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe (częściowo), ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta;
  w zakresie wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku.

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego w ciągu roku w tys. zł	% FW	Zmiana wartości ekonomicznej Banku w tys. zł	% FW
+ 200 pb	-35 189	-4,64%	-192 471	-25,36%
- 200 pb	22 085	2,91%	218 881	28,84%

Rada Nadzorcza otrzymywała raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej w cyklach półrocznych.
Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej analizy (raporty) dotyczące oceny poziomu narażenia na ryzyko stopy procentowej, w terminach wynikających z planów jej działania, nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy.

Departament Ryzyka Bankowego odpowiedzialny jest za pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej oraz za kontrolę zależności pomiędzy ryzykiem stopy procentowej a innymi ryzykami bankowymi.

Raporty analizujące poziom ryzyka stopy procentowej przygotowywane są przez Departament Ryzyka Bankowego w cyklach miesięcznych.

Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważonych ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

16. Ryzyko płynności

Strategia zarządzania ryzykiem płynności

Bank zarządza ryzykiem płynności w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem płynności, wprowadzane i aktualizowane stosownymi Uchwałami Zarządu Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

- zabezpieczenie płynności Banku i zapewnienie płynności zrzeszonych banków spółdzielczych,
- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
- minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
- zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych, oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji;
- minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
- optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- Rada Nadzorcza w zakresie:
  - sprawowania nadzoru nad zgodnością polityki Banku oraz podejmowania ryzyka płynności adekwatnego do przyjętej strategii i planu finansowego,
  - zatwierdzania Planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.
- Zarząd w zakresie:
  - zarządzania ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej,
  - opracowania, wprowadzenia w życie oraz aktualizacji pisemnych zasad zarządzania ryzykiem płynności,
  - zorganizowania skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności oraz monitorowania efektywności tego procesu,
  - zatwierdzania poziomu limitów ograniczających narażenie Banku na ryzyko płynności,
  - opracowania struktury organizacyjnej Banku odpowiadającej profilowi działania Banku, która będzie wprowadzała podział realizowanych zadań w zakresie zarządzania płynnością, zapewniający niezależność pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank,

- przejrzystości działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i ocenę sytuacji finansowej.

- wybrane jednostki i komórki Banku, którym przypisano do realizacji następujące zadania:
  - Centrum Skarbu i Relacji Biznesowych – utrzymywanie śróddziennej, bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku ,
  - Departament Ryzyka Bankowego – identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności,
  - Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami SGB-Banku S.A. – mający charakter organu opiniodawczego i doradczego Zarządu – ocena akualnej i planowanej pozycji płynności płatniczej Banku,
  - Departament Finansów – wyliczanie nadzorczych norm płynności oraz osadu na depozytach, rozliczanie operacji dokonywanych przez komórki i jednostki organizacyjne Banku, mające wpływ na poziom płynności, wyliczanie wskaźnika LCR w układzie skonsolidowanym oraz indywidualnym oraz wewnętrznego wskaźnika NSFR, sprawozdawanie wymogów dotyczących pokrycia płynności oraz stabilności finansowania netto,
  - Biuro Planowania i Kontrolingu – utrzymywanie i modyfikowanie mechanizmu cen transferowych funduszy, ustalanie limitów zaangażowań i limitów rozliczeniowych w poszczególnych bankach komercyjnych (limity te nie dotyczą zrzeszonych banków spółdzielczych i NBP), opracowywanie w terminach sporządzania planów finansowych Banku długoterminowych planów pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.

Za depozyty stabilne przyjmuje się depozyty, które w ujęciu łącznym wykazują na przestrzeni lat jedynie nieznaczne wahania. Bank może polegać na tych depozytach przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności.

Z uwagi na specyfikę Banku, jako banku zrzeszającego, podstawowe źródło finansowania aktywów Banku stanowią depozyty zrzeszonych banków spółdzielczych, deponowane w Banku na podstawie uregulowań zawartych w Umowie Zrzeszenia. Przyjmuje się, iż depozyty banków spółdzielczych stanowią podstawę wyznaczania depozytów stabilnych, wchodzących w skład środków obcych stabilnych.

Stabilność depozytów badana jest w podziale na:

1) depozyty sektora finansowego – banków spółdzielczych;
2) depozyty sektora niefinansowego w podziale na:
   a) depozyty osób fizycznych,
   b) depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych.

Szczegółowo metodologię badania stabilności depozytów, ich odnawialności i zrywalności określa obowiązująca w Banku instrukcja badania stabilności depozytów oraz sporządzania i urealniania luki płynności.

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. źródła finansowania SGB-Banku S.A. prezentowały się następująco:

Źródła finansowania działalności (w tys. zł)

Lp.	Podstawowe źródła finansowania działalności	Stan na 31-12-2016 *(w tys. zł)*	Struktura w %
1	operacje z NBP	0	0,00%
2	depozyty BS, w tym:	15 125 960	86,90%
	rach. bieżące i terminowe	*13 663 609*	*78,50%*
	Minimum Depozytowe	*1 462 351*	*8,40%*
3	baza depozytowa, w tym:	972 760	5,59%
	depozyty osób fizycznych	*364 986*	*2,10%*
	depozyty poz. podmiotów niefin.	*607 774*	*3,49%*
4	depozyty inst. samorząd.	60 965	0,35%
5	depozyty podm. sekt. finansowego z wyłączeniem dep. BS	9 294	0,05%
6	kredyty i pożyczki otrzymane	6 186	0,04%
7	własne papiery wartościowe	112 480	0,65%
8	dłużne papiery wartościowe	42 000	0,24%

Zadania związane z zarządzaniem operacyjnym płynnością, tj. utrzymywaniem śróddziennej, bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku, wykonuje CSK. Zadania związane z zarządzaniem ryzykiem płynności, tj. identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku, wykonuje DRB.

W celu sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych zabezpieczających bufor płynności, które na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiły 7 107 mln zł.

Zestawienie aktywów nieobciążonych (w zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudzień 2016	Redukcja (w %)	Wartość możliwa do uzyskania (w zł)
Aktywa nieobciążone	**7 106 759 462**		**6 452 136 600**
środki w kasie ponad pogotowie kasowe	29 377 658	100%	29 377 658
środki na rb w NBP ponad rezerwę	62 265 801	100%	62 265 801
bony pieniężne	2 096 091 862	100%	2 096 091 862
stan rachunków NOSTRO umniejszony o osad	38 982 659	100%	38 982 659
obligacje stało-kuponowe	3 197 612 839		2 717 970 913
w portfelu "do terminu zapadalności"	*2 875 542 279*	*85%*	*2 444 210 937*
w portfelu "dostępne do sprzedaży"	*306 470 860*	*85%*	*260 500 231*
w portfelu "przeznaczone do obrotu"	*15 599 700*	*85%*	*13 259 745*
obligacje zmienno-kuponowe	1 445 583 815		1 301 025 433
w portfelu "do terminu zapadalności"	*898 392 830*	*90%*	*808 553 547*
w portfelu "dostępne do sprzedaży"	*547 190 984*	*90%*	*492 471 886*
środki na rachunku Minimum Depozytowego SGB	34 027 797	100%	34 027 797
aktywa płynne gwarantowane przez Skarb Państwa *(obligacje drogowe, środki BGK)*	202 817 032	85%	172 394 477

Konieczny do utrzymania przez Bank poziom bufora płynności na dzień 31-12-2016 r. wynosił 5 360 504 tys. zł, w tym:

a) cześć podstawowa bufora – 2 432 562 tys. zł,

b) cześć uzupełniająca bufora – 2 927 942 tys. zł.

Nadzorcze miary płynności Banku w całym 2016 r. kształtowały się powyżej wyznaczonych minimalnych limitów.

Nadzorcze miary płynności w 2016 r.

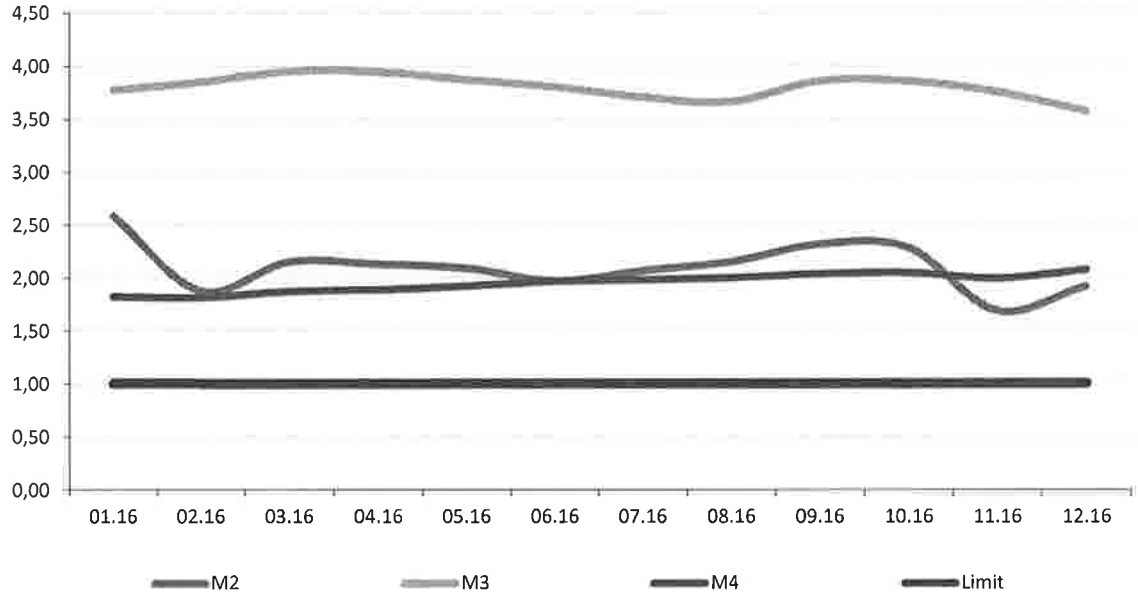

Nadzorcze miary płynności na dzień 31.12.2016 r.

Symbol miary	Nazwa	Wartość
M1	luka płynności krótkoterminowej [tys. zł]	4 126 112,7
M2	współczynnik płynności krótkoterminowej	1,92
M3	współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	3,58
M4	współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	2,08

Wymóg dotyczący pokrycia płynności LCR w ujęciu indywidualnym na koniec grudnia 2016 r. ukształtował się na poziomie 162% - w roku 2016 Bank, podobnie jak pozostali uczestnicy IPS SGB, został zwolniony przez KNF z obowiązku indywidualnego utrzymywania wskaźnika. Bank zatem obowiązany był utrzymywać jedynie wewnętrzny limit wskaźnika LCR ustanowiony w ramach Umowy Systemu Ochrony SGB na poziomie 56%.

Wskaźnik LCR (układ dzienny)

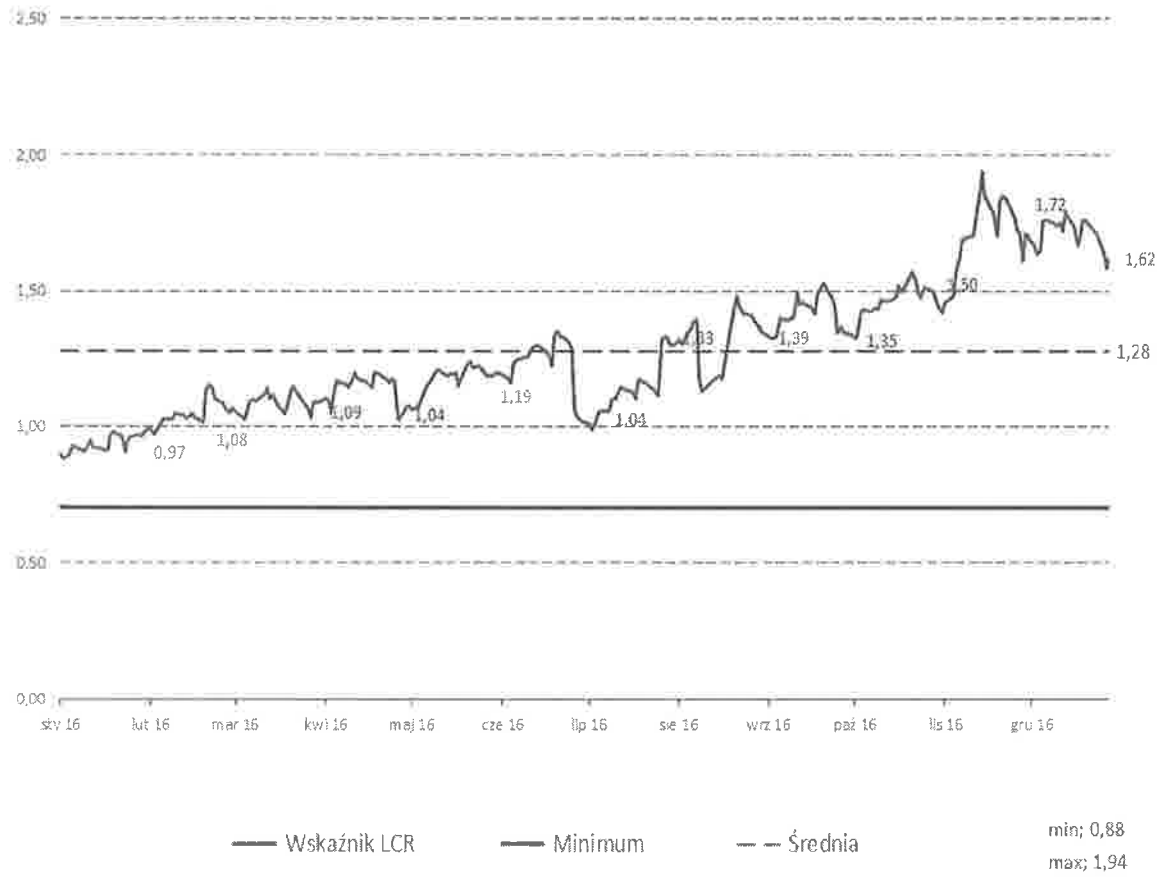

Wyznaczony na koniec 2016 roku zagregowany wskaźnik LCR w oparciu o łączne dane wszystkich Uczestników Systemu Ochrony SGB wyniósł 230%.

Wskaźniki urealnionej luki płynności według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawiają się następująco:

Wskaźniki luki do 3 m-cy (w tys. zł)

31 gru 16	<= 1W	> 1W <= 1M	> 1M <= 3M
AKTYWA RAZEM	8 667 671	129 199	325 908
PASYWA RAZEM	2 557 962	2 182 238	581 952
LUKA	6 109 709	-2 053 038	-256 044
LUKA SKUMULOWANA	6 109 709	4 056 671	3 800 627
Wskaźnik płynności (w przedziałach)	**3,39**	**0,06**	**0,56**
Wskaźnik płynności ogółem	**3,39**	**1,86**	**1,71**

SGB-Bank S.A. posiada również inne dodatkowe źródła finansowania w sytuacji awaryjnej, które na dzień 31.12.2016 r. wynosiły 1 943 098 119 zł.

Inne dodatkowe źródła finansowania (w zł)

Lp.	Inne dodatkowe źródła finansowania	1 943 098 119
1	jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	191 495 643
2	certyfikaty inwestycyjne (oprócz FIZAN restrukturyzacyjnego)	25 335 134
3	pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	43 770 004
4	lokata płynnościowa złożona przez Bank ze środków Minimum Depozytowego	112 474 004
5	potencjalna wielkość pożyczek możliwych do pozyskania z rynku międzybankowego	214 000 000
6	kwota możliwa do uzyskania z tytułu sprzedaży portfela kredytowego	1 356 023 333

Lp.	Uszczegółowienie	Opis
1	Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank	Utrata zaufania do sektora bankowości spółdzielczej i SGB-Banku S.A. skutkująca wypływem: - depozytów klientów Banku, - lokat BS, - brakiem możliwości zaciągnięcia dodatkowego finansowania niezabezpieczonego
2	Dywersyfikacja źródeł finansowania	Stabilne źródła finansowania; uzależnienie od środków pozyskiwanych z BS zrzeszenia
3	Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności	Wprowadzwnie nowych pojęć: 1) wskaźniki wczesnego ostrzegania, 2) aktywa nieobciążone, 3) bufor płynności
4	Wyjaśnienie sposobu wykorzystania testów warunków skrajnych	10 opracowanych scenariuszy sytuacji kryzysowych służy wyznaczaniu bufora płynności
5	Wskazanie, w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych	Testy warunków skrajnych w zakresie gotówkowej i bezgotówkowej obsługi klienta stanowią podstawę do uruchomienia planów awaryjnych
6	Polityka Banku w zakresie utrzymywania rezerwy płynności	Rezerwa płynności dla SGB-Banku S.A. i zrzeszonych BS utrzymywana jest w postaci wysokopłynnych aktywów - aktywa niobciążone
7	Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach Zrzeszenia	Transfer płynności w sytuacjach kryzysowych w ramach zrzeszenia objętego IPS uzależniony jest od decyzji i szybkości reakcji na stuację kryzysową ze strony organu zarządzjącego IPS
8	Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności	W trybie dziennym raportowane są następujące limity: 1) regulacyjne, 2) określające poziom środków na rach. bieżącym w DSP NBP, 3) zaangażowania Banku w bankach komercyjnych, 4) dilerskie, 5) minimalnego poziomu papierów wartościowych zabezpieczających awarie płynności, 6) aktywa nieobciążone i wymagany minimalny poziom bufora płynności. W trybie tygodniowym monitorowany jest maksymalny okres obsługi klienta. W trybie dekadowym monitorowane są limity luki niedopasowania. W trybie miesięcznym monitorowane są następujące limity: 1) luki niedopasowania, 2) poziomu koncentracji dużych zaangażowań Banku, 3) zobowiązań pozabilansowych, 4) poziomu długoterminowych aktywów.

17. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe określane jako ryzyko kursu walutowego to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej banku wskutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego. W szczególności jest ono związane z: • niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej, zawartymi transakcjami, tj. zmianą kursu walutowego między dniem

zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność (ryzyko kursowe), a także wzrostem innych ryzyk (np. ryzyka kredytowego) w wyniku zmiany poziomu kursu walutowego.

Bank zarządza ryzykiem walutowym w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem walutowym, wprowadzane i aktualizowane stosownymi Uchwałami Zarządu.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest:

- prowadzenie działalności walutowej ukierunkowanej na:
  - obsługę banków spółdzielczych i ich klientów w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
  - zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu walutowego,
- dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych lub podejmowanie działań ograniczających ekspozycję na ryzyko walutowe przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści z zawieranych transakcji,
- prowadzenie polityki maksymalnie ograniczającej ekspozycję na ryzyko kursowe.

Proces zarządzania ryzykiem walutowym

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem walutowym przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny kluczowych aspektów zarządzania ryzykiem walutowym w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego.
- Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem walutowym na poziomie operacyjnym oraz na poziomie całego banku, w szczególności za skuteczność systemu zarządzania tym ryzykiem.
- Komitet ALCO dokonuje oceny ryzyka wlutowago na podstawi materiałów przygotowanych przez odpowiedzialne komórki/ jednostki organizacyjne oraz wydaje rekomendacje w zakresie efektywnego kształtowania struktury ilościowej i jakościowej aktywów i pasywów walutowych Banku w celu optymalizacji dochodu.;
- Departament Ryzyka Bankowego odpowiada za zarządzanie ryzykiem walutowym na poziomie całego Banku obejmujące identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka, w szczególności :
  - monitorowanie indywidualnych pozycji walutowych;
  - monitorowanie całkowitej pozycji walutowej;
  - obserwację danych historycznych;
  - kontrolowanie obowiązujących limitów wewnętrznych;
  - przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
  - badanie wartości wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego;
  - badanie ryzyka płynności walutowej;
  - badanie ryzyka stopy procentowej aktywów i pasywów walutowych;
  - współpracę z instytucjami zewnętrznymi;
  - raportowanie w zakresie poziomu ryzyka walutowego dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej, ALCO, innych komitetów oraz jednostek organizacyjnych Banku;
  - ocenianie nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe;
  - badanie scenariuszy skrajnych warunków;
  - cykliczną weryfikację poziomu limitów wewnętrznych;
  - cykliczną weryfikację zasad zarządzania ryzykiem walutowym.

- Centrum Skarbu i Relacji Biznesowych odpowiada za zarządzanie ryzykiem walutowym na poziomie operacyjnym, tj.:
  - zawieranie transakcji walutowych z klientami Banku, bankami spółdzielczymi i ich klientami;
  - zawieranie transakcji walutowych na rynku międzybankowym, w tym również lokowanie nadwyżek środków walutowych;
  - przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego, utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
  - przestrzeganie limitów związanych z transakcjami walutowymi zawartymi przez upoważnionych pracowników;
  - kształtowanie polityki kursów walutowych Banku;
- ustalanie tabel kursów walut dla Banku.
- Centrum Rozliczeniowe odpowiada za:
  - zarządzanie rachunkami walutowymi nostro Banku;
  - wnioskowanie do nadzorującego członka Zarządu o zatwierdzenie dla banków maksymalnego limitu stanu środków walutowych na poszczególnych rachunkach nostro w ramach wyznaczonego przez Biuro Planowania i Kontrolingu limitu transakcyjnego;
  - ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych Centrum Skarbu i Relacji Biznesowych;
  - sporządzanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
  - sporządzanie pozycji walutowej na koniec dnia.
- Biuro Planowania i Kontrolingu odpowiada za:
  - zestawianie skali obrotów miesięcznych dotyczących transakcji wpływających na pozycję wymiany;
  - ustalenie limitów zaangażowań w poszczególnych krajach;
- ustalenie limitów zaangażowań i limitów rozliczeniowych w poszczególnych bankach krajowych oraz zagranicznych, z wyłączeniem zrzeszonych banków spółdzielczych oraz maksymalnych limitów stanu środków walutowych na poszczególnych rachunkach nostro.Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne oraz zespoły stosownie do zadań przypisanych im w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem walutowym.

18. Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

W powyższym dokumencie ujawniono wszelkie, niezbędne informacje, których brak mógłby niekorzystnie wpłynąć na podejmowane przez klienta decyzje ekonomiczne, co do wyboru Banku i korzystania z jego usług. Informacja ujawnień nie zawiera natomiast informacji o danych, co do których Bank zobowiązany jest do zachowania poufności – zawarte umowy handlowe, jak również tych, których podanie do wiadomości publicznej mogłoby wpłynąć negatywnie na pozycję Banku w zakresie konkurencyjności oraz opłacalności systemów i produktów, a także bezpieczeństwa Banku.

Podpisy Członków Zarządu

ZARZĄD
SGB-Bank Spółka Akcyjna
w Poznaniu

data	17.07.2017	Paweł Pyzik	Wiceprezes p.o. Prezesa Zarządu	Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu ....Paweł Pyzik.... WICEPREZES
data	17.07.2017	Karolina Jankowiak	Wiceprezes Zarządu	..... Karolina JANKOWIAK WICEPREZES
data	17.07.2017	Ziemowit Stempin	Wiceprezes Zarządu	..... Ziemowit STEMPIN

Załącznik nr 1

Ujawniania informacji na temat funduszy własnych w okresie przejściowym

	Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe	Kwota w dniu ujawnienia	Kwoty ujęte przed przyjęciem rozporządzenie nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w rozporządzeniu nr 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne	115 425 388	299 133 032
	w tym: instrument typu 1	115 425 388	257 989 588
	w tym: instrument typu 2		41 143 444
	w tym: instrument typu 3		
2	Zyski zatrzymane	0	-50 350 767
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	325 487 759	344 573 509
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	72 845 763	64 273 875
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	**85 538 520**	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 roku.	**Nie dotyczy**	Nie dotyczy
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	Nie dotyczy	Nie dotyczy
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	599 297 431	657 629 649

Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne

7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-18 766 062	-27
9	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	Nie dotyczy	Nie dotyczy
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	Nie dotyczy	Nie dotyczy
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	0	-451 900
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	sektorem finansowym (kwota ujemna)		
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	Nie dotyczy	Nie dotyczy
24	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty (instrumenty dłużne)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty (instrumenty kapitałowe)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku (instrumenty dłużne)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku (instrumenty kapitałowe)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26b	Kwota, którą należy odjąć lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier 1 w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Kwalifikowane odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-18 766 062	-28 227 030
29	Kapitał podstawowy Tier I	**580 531 369**	629 402 619

Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty

30	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	Kwalifikujący się kapitał Tier 1 uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier 1 (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne

37	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
38	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier 1 pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z kwotami określonymi w CRR	22 161 238	0
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier 1 w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier 1 w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. istotne stratynetto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie strat itp.	-12 510 708	Nie dotyczy
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier1 w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
41c	Kwota, którą trzeba odjąć lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym:filtry dla niezrealizowanych strat	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym:filtry dla niezrealizowanych zysków	Nie dotyczy	Nie dotyczy

42	Kwalifikowane odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II Banku (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	9 650 529	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	9 650 529	0
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	590 181 898	629 402 619

Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy

46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne	154 116 248	118 771 971
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018	Nie dotyczy	Nie dotyczy
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	Nie dotyczy	Nie dotyczy
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	0	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	154 116 248	118 771 971

Kapitał Tier II: korekty regulacyjne

52	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe nie będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
54b	W tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem nr 575/2013	14 774 158	0
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. istotne stratynetto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie strat itp	Nie dotyczy	Nie dotyczy
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowew nieistotnych inwestycjach dokonywanych	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	w kapitale innych podmiotów sektora finansowego, itd.		
56c	Kwota, którą trzeba odjąć lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym:filtry dla niezrealizowanych strat	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym:filtry dla niezrealizowanych zysków	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym.....		
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	14 774 158	00
58	Kapitał Tier II	**168 890 406**	118 771 971
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	**759 072 304**	748 174 590
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania – kwoty rezydualne określone w CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I – aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowew instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I – np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II – np. .pośrednieudziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	5 665 517 191	

Współczynniki i bufory kapitałowe

61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,25	
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,42	
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,40	
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	Nie dotyczy	Nie dotyczy
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	580 531 369	
69	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy
70	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy
71	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Kwoty poniżej progów odliczeń (przed ważeniem ryzyka)

72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	28 423 591	
73	Posiadane przez Bank bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych	4 746 526	

	pozycji krótkich)		
74	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II

76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	0	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	64 497 798	
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)

80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Nie dotyczy	Nie dotyczy
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	60%	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	14 774 158	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Nie dotyczy	Nie dotyczy
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	po upływie terminów wykupu i zapadalności)		

Załącznik nr 2

Główne cechy instrumentów kapitałowych cz. 1

1	Emitent	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Patrz KRS	Seria A/2010	Seria A/2010/11	Seria C/2010	BPW E	BPW B
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Instrument udziałowy	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny
	Ujmowanie w kapitale regulacyjnym						
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Nie dotyczy	Przejściowo ujmowane w kapitale dodatkowym TIER I na zasadzie praw nabytych. Stopniowo przenoszone do TIER II	Przejściowo ujmowane w kapitale dodatkowym TIER I na zasadzie praw nabytych. Stopniowo przenoszone do TIER II	Przejściowo ujmowane w kapitale dodatkowym TIER I na zasadzie praw nabytych. Stopniowo przenoszone do TIER II	Nie dotyczy	Nie dotyczy
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawowy TIER I	Docelowo ujmowane w kapitale TIER II	Docelowo ujmowane w kapitale TIER II	Docelowo ujmowane w kapitale TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje	Akcje	Obligacje	Obligacje	Obligacje	Bankowe papiery	Bankowe papiery

	określane przez każdy system prawny)					wartościowe	wartościowe
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	115 425 388	14 301 943,61	14 848 070,08	11 993 430,06	34 338 122,61	3 997 810,62
9	Wartość nominalna instrumentu	105 643 100	15 000 000	15 000 000	12 000 000	35 849 000,00	22 000 000,00
9a	Cena emisyjna	105 643 100	15 000 000	15 000 000	12 000 000	35 849 000,00	22 000 000,00
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy	15 000 000	15 000 000	12 000 000	35 849 000,00	22 000 000,00
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał zakładowy	Emisja własnych papierów wartościowych	Emisja własnych papierów wartościowych	Emisja własnych papierów wartościowych	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane
11	Pierwotna data emisji		2010-07-14	2010-11-24	2010-12-29	2015-10-14	2009-11-27
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczyste	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	Nie dotyczy	2025-07-14	2025-11-24	2025-12-29	2020-10-15	2016-11-27
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Kupony / dywidendy						
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna dywidenda	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy	6M WIBOR + 300 p.b.	6M WIBOR + 300 p.b.	6M WIBOR + 300 p.b.	6M WIBOR + 180 p.b.	6M WIBOR + 300 p.b.
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Tak	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe	W pełni uznaniowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	(pod względem terminu)						
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nie dotyczy	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Nie dotyczy	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	0	0	0	0	0	0
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	czy tymczasowo						
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Ostatnia	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Tak	Tak	Tak	Nie	Nie
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Brak wieczystości, nie posiada niższego poziomu podporządkowania niż instrumenty w TIER II (cechy dotyczą ewidencji w kapitale TIER I)	Brak wieczystości, nie posiada niższego poziomu podporządkowania niż instrumenty w TIER II (cechy dotyczą ewidencji w kapitale TIER I)	Brak wieczystości, nie posiada niższego poziomu podporządkowania niż instrumenty w TIER II (cechy dotyczą ewidencji w kapitale TIER I)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Załącznik nr 3

Główne cechy instrumentów kapitałowych cz. 2

1	Emitent	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA	SGB-Bank SA
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	BPW C	BPW D	A1 2011	COOPEST 7 mln	COOPEST 5,8 mln	COOPEST 3 mln	Credit Cooperativ
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny	Instrument dłużny
	Ujmowanie w kapitale regulacyjnym							
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II	Kapitał TIER II
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określane przez każdy system prawny)	Bankowe papiery wartościowe	Bankowe papiery wartościowe	Bankowe papiery wartościowe	Pożyczka podporządkowana	Pożyczka podporządkowana	Pożyczka podporządkowana	Pożyczka podporządkowana
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	16 290 470,97	46 031 000,00	10 000 000,00	2 905 805,04	2 312 376,78	1 196 056,96	1 700 328,41

9	Wartość nominalna instrumentu	20 600 000,00	46 031 000,00	10 000 000,00	7 000 000,00	5 800 000,00	3 000 000,00	9 500 000,00
9a	Cena emisyjna	20 600 000,00	46 031 000,00	10 000 000,00	7 000 000,00	5 800 000,00	3 000 000,00	9 500 000,00
9b	Cena wykupu	20 600 000,00	46 031 000,00	10 000 000,00	7 000 000,00	5 800 000,00	3 000 000,00	9 500 000,00
10	Klasyfikacja księgowa	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane
11	Pierwotna data emisji	2012-12-14	2013-11-13	2011-11-07	2009-01-27	2009-10-30	2010-01-29	2011-11-22
12	Wieczyste czy terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	2019-12-14	2021-11-13	2021-11-07	2018-01-27	2017-12-28	2017-12-28	2016-11-22
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Kupony / dywidendy							
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon	Zmienny kupon
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	6M WIBOR + 200 p.b.	6M WIBOR + 230 p.b.	6M WIBOR + 315 p.b.	6M WIBOR + 310 p.b.	6M WIBOR + 345 p.b.	6M WIBOR + 350 p.b.	6M WIBOR + 275 p.b.
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)							
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	0	0	0	0	0	0	0
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	tymczasowo							
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji	Przed wypłatą z tytułu akcji
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy